

Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga

KĖDAINIŲ MIESTO VIETOS VEIKLOS GRUPĖS VIETOS PLĖTROS 2023 – 2029 METŲ STRATEGIJA

Kėdainiai
2023 m.

TURINYS

ĮVADAS	3
1. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA IR GYVENTOJŲ, KURIEMS TAIKOMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, APIBRĖŽTIS.....	5
1.1. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA.....	5
1.2. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TERITORIJOS GYVENTOJŲ APIBRĖŽTIS.....	6
2. TERITORIJOS, KURIAI RENGIAMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, ANALIZĖ.....	7
2.1. POREIKIŲ IR GALIMYBIŲ ANALIZĖ.....	7
2.2. STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ IR GRĖSMIŲ (SSGG) ANALIZĖ	24
3. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR JŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS RODIKLIAI, ĮSKAITANT IŠMATUOJAMAS REZULTATO SIEKTINAS REIKŠMES	25
4. GYVENAMOSIOS VIETOVĖS BENDRUOMENĖS DALYVAVIMO ,RENGIANT STRATEGIJĄ, EIGA.....	28
4.1. VIEŠIEJI PRISTATYMAI IR KONSULTACIJOS	28
4.2. KONSULTACIJŲ REZULTATAI	28
5. KĖDAINIŲ MIESTO 2023-2029 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS FINANSINIS VEIKSMŲ PLANAS	32
6. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS VALDYMO, STEBĖSENOS IR VERTINIMO TVARKA.....	37
6.1. UŽ VEIKSMŲ, SKIRTŲ VIETOS PLĖTROS STRATEGIJAI ĮGYVENDINTI, ATRANKĄ, STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO KOORDINAVIMĄ IR STEBĖSENĄ ATSAKINGI MIESTO VVG ORGANAI.....	37
6.2. VPS ĮGYVENDINIMO PROCEDŪRA, VYKDANT VIETOS PLĖTROS PROJEKTŲ VYKDYTOJŲ ATRANKĄ.....	39
6.3. VPS STEBĖSENOS TVARKA IR ĮGYVENDINIMO ETAPAI.....	40
6.4. VPS PAKEITIMŲ INICIJAVIMO TVARKA	42
7. PRIEDAI	42

IVADAS

Kėdainių miesto vietos veiklos grupė (toliau – VVG) yra ne pelno siekianti organizacija, ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo (kodas – 304067469), teisinė forma – asociacija. Asociacijos veiklos teritorija sutampa su Kėdainių miesto seniūnijos teritorija. Iš viso VVG veikloje dalyvauja 18 narių. Kėdainių miesto vietos veiklos grupės 2023–2029 metų vietos plėtros strategijos rengėja – Kėdainių miesto vietos veiklos grupė, įsteigta 2015 m. birželio 11 d.

VVG valdymo struktūra: aukščiausias valdymo organas – visuotinis narių susirinkimas; vienasmenis valdymo organas – VVG pirmininkas; kolegialus valdymo organas – valdyba.

Vadovaujantis VVG įstatuose numatyta tvarka, valdybos narių sudėtis atitinka horizontaliąją vyrų ir moterų lygių galimybių sąlygą, nediskriminacijos principą ir horizontalųjį jaunimo principą: valdybos nariai yra abiejų lyčių asmenys ir nei vienos iš lyčių atstovų nėra daugiau kaip 60 procentų; bent vienas valdybos narys yra jaunesnis nei 29 metai ir (arba) deleguotas jaunimo reikalų tarybos. VVG valdymo organo sudarymo principai užtikrina, kad VVG vykdant savo veiklą, bus užkirsta bet kokia diskriminacija dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos ar kitų pagrindų, bei bus atsižvelgta į jaunimo grupių situaciją ir poreikius, suteikiant įvairioms socialinėms grupėms vienodas galimybes dalyvauti rengiant ir įgyvendinant vietos plėtros strategiją.

Vietos plėtros strategijos rengimo tikslas – inovatyviais būdais įgyvendinti socialines, ekonomines bei socialinio verslo iniciatyvas, skirtas spręsti VVG teritorijos pažeidžiamų, ar mažiau galimybių turinčių, asmenų atskirties problemas. Prisidėti prie socialinės atskirties mažinimo, pagerinti vietines įsidarbinimo galimybes ir didinti bendruomenių socialinę integraciją, pasitelkiant vietos bendruomenių, verslo ir vietos valdžios ryšius.

Pasirengimo etape atlikta vietos gyventojų apklausa ir tyrimo analizė padėjo identifikuoti VVG teritorijos – Kėdainių miesto seniūnijos – gyventojų įvardintas opiausias socialines ir ekonomines sritis: įvairių, socialinių, sociokultūrinių bei verslumo skatinimo paslaugų teikimo trūkumą, socialinę atskirtį patiriantiems asmenims, ir kitiems vietos bendruomenės gyventojams.

Kėdainių miesto vietos veiklos grupės vietos plėtros 2023–2029 metų strategija (toliau – VPS) parengta, atsižvelgiant į vietos valdžios, verslo, nevyriausybinių sektoriaus (NVO) atstovų bei pavienių aktyvių Kėdainių miesto gyventojų išreikštus poreikius ir lūkesčius. Poreikiai grindžiami Kėdainių miesto gyventojų apklausos rezultatais, lūkesčiais ir pasiūlymais išgryninti viešų konsultacijų bei diskusijų metu.

Remiantis statistinių duomenų, strateginių dokumentų ir gyventojų poreikių tyrimo duomenimis, išgrynintas ir strategijoje iškeltas tikslas – skatinti vietos gyventojų socialinę ir ekonominę įtrauktį, gerinant jų padėtį darbo rinkoje ir didinant verslumą. Tikslui pasiekti iškelti du uždaviniai:

- 1) gyventojų socialinės atskirties mažinimas per bendruomenių inicijuojamas veiklas;
- 2) iniciatyvų, skirtų bendruomenės verslumui didinti, socialinio verslo kūrimui ir plėtrai, įgyvendinimas.

VPS parengta, įgyvendinant projektą „Kėdainių miesto 2023–2029 metų vietos plėtros strategijos parengimas“, Nr. 11–001–T–0026, finansuojamą iš Europos Sąjungos fondų, Valstybės biudžeto lėšų pagal 2021–2027 metų investicijų programos 4 prioriteto „Socialiai atsakingesnė Lietuva“ Gerinti visuomenės sveikatą, asmenų psichologinę gerovę ir ilgalaikę priežiūrą, 4.9 konkretų uždavinį „Didinant socialinę ir ekonominę marginalizuotų bendruomenių, migrantų ir nepalankias sąlygas turinčių grupių integraciją įgyvendinant integruotas priemones, įskaitant aprūpinimą būstu ir socialinių paslaugų teikimą“.

Rengdami VPS, laikėmės horizontaliųjų principų reikalavimų ir užtikrinome visas asmenų teises, nepažeidžiant Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos reikalavimų, į procesą įtraukėme miesto bendruomenę, viešo ir privataus sektoriaus atstovus. Norint paskatinti teigiamą vietos gyventojų gyvenimo kokybės socialinį pokytį, atsižvelgta į dalyvių nuomonę, išsakytas problemas, poreikį bei lūkesčius, kurie buvo svarstyti VVG visuotinių ir valdybos susirinkimų metu. Į VPS įtrauktos aktualios veiklos ir veiksmai

skirti socialinei atskirčiai mažinti, užimtumui didinti bei verslumui skatinti. Formuojant tikslus ir uždavinius atsižvelgta į Kėdainių miesto gyventojų apklausos rezultatus.

Vietos plėtros strategijoje įtvirtinti tikslai, uždaviniai ir veiksmai atitinka 2021-2027 m. investicijų programos 4.7 uždavinio „Skatinti aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes ir aktyvų dalyvavimą ir gerinti įsidarbinamumą“ ir 4.9 uždavinio „Didinti socialinę ir ekonominę marginalizuotų bendruomenių, migrantų ir nepalankias sąlygas turinčių grupių integraciją įgyvendinant integruotas priemones, įskaitant aprūpinimą būstu ir socialinių paslaugų teikimą“ nuostatas, kurie sutampa su pagrindiniais asociacijos veiklos tikslais (VVG įstatų 12 p.):

- Didinti bendruomenių socialinę integraciją, išnaudojant vietos bendruomenių, verslo ir vietos valdžios ryšius;
- į veiklas aktyviai įtraukiant organizacijas, atstovaujančias neįgaliuosius, vyresnio amžiaus žmones, jaunimą bei kitus asmenis, turinčius mažesnes funkcines galimybes arba dėl socialinių priežasčių mažiau įtrauktus į jiems aktualių sprendimų priėmimą;
- skatinti naujų narių įtraukimą ir socialinio verslo kūrimąsi bei plėtrą, siekiant didinti socialinės atskirties problemų sprendimo efektyvumą;
- užtikrinti, kad bus užkirstas kelias bet kokiai diskriminacijai dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos ar kitų pagrindų.

VPS tiesiogiai prisideda prie Kauno regiono plėtros tarybos 2023 m. vasario 23 d. sprendimu Nr. 6KS-8 patvirtinto 2022–2030 m. Kauno regiono plėtros plane numatytų Pažangos priemonių „Nestacionarių ir bendruomeninių socialinių paslaugų plėtojimas“, kodas LT022-02-02-02, „Prevencinių priemonių, stiprinančių visuomenės sveikatą, psichologinę gerovę ir atsparumą, įgyvendinimas“, kodas LT022-02-03-01, „Įvairialypio švietimo plėtojimas ir ugdymo prieinamumo didinimas“, kodas LT022-02-07-01, ir „Darbo vietų pasiekiamumo ir viešųjų paslaugų prieinamumo visiems didinimas“, kodas LT022-02-08-01, įgyvendinimo.

VPS tiesiogiai prisideda prie Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2019 m. spalio 25 d. sprendimu Nr. TS–217 patvirtinto Kėdainių rajono strateginio plėtros plano iki 2030 įgyvendinimo II PRIORITETO „Aukšta gyvenimo kokybė socialiai atsakingame rajone“ 2.3. tikslo „Gyventojų sveikatos išsaugojimas ir stiprinimas“ 2.3.3. uždavinio „Sudaryti sąlygas gyventojams stiprinti sveikatą, kurti ir plėtoti su sveikatos stiprinimu susijusias paslaugas“ bei 2.3.4. uždavinio „Didinti gyventojų fizinį aktyvumą, ugdyti sportišką bendruomenę įgyvendinimo“. Taip pat 2.4. tikslo „Aukštos socialinės atsakomybės užtikrinimas rajone“ 2.4.2. uždavinio „Gerinti socialinių paslaugų kokybę ir prieinamumą, didinti socialinių paslaugų ir jų tiekėjų įvairovę“, 2.4.3. uždavinio „Gerinti socialinę aplinką ir skatinti socialinę integraciją“ bei 2.4.4. uždavinio „Kurti palankią vaikui ir šeimai aplinką įgyvendinimo“.

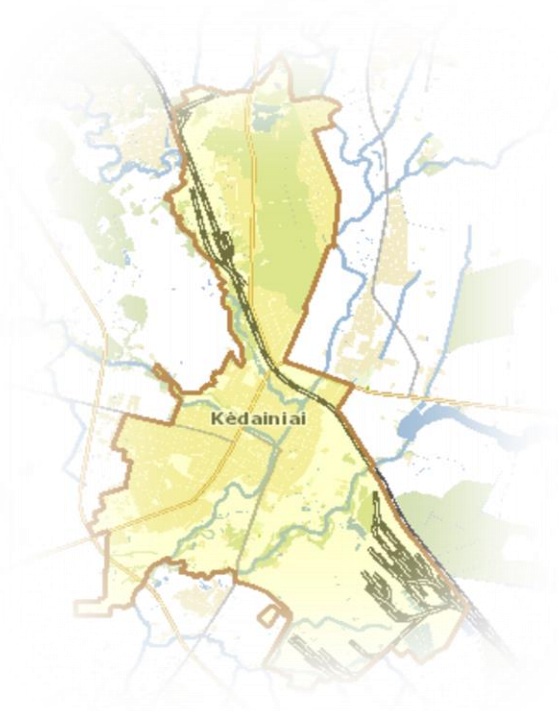
Kėdainių rajono savivaldybės 2023–2025 metų strateginiame veiklos plane numatyta įgyvendinti 11 programų, kurių įgyvendinimui pateikta per 30 Kėdainiuose įvairių veiklą vykdančių pavienių ir skėtinių NVO, BO, VŠĮ, BĮ organizacijų, kurių skaičius kasmet vis didėja. Pareiškėjų gausa rodo ne tik aktyvų vietos bendruomenių įsitraukimą į aktualių problemų sprendimą, taikant bendruomenės inicijuotos vietos plėtros (BIVP) metodu grįstą priemonės „iš apačios į viršų“ principo įgyvendinimą, bet ir trūkstančių ar vis dar neužtikrintų socialinių paslaugų bei įvairių prevencinių priemonių teikimo poreikį.

1. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA IR GYVENTOJŲ, KURIEMS TAIKOMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, APIBRĖŽTIS

1.1. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA

Kėdainiai - miestas Lietuvos vidurinėje dalyje, abipus Nevėžio, 45 km į šiaurę nuo Kauno, apskrities centro. LR Statistikos departamento 2023 m. sausio 1 d. duomenimis, Kauno apskrities teritorija (žemės plotas) - 8086 km², Kėdainių rajono teritorija - 1677 km² arba sudaro 20,7 proc. apskrities teritorijos.

Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorija sutampa su Kėdainių miesto seniūnijos teritorija (toliau - VVG teritorija) (žr. 1 pav.).

Šaltinis: <https://regia.lt/map/regia2>

1 pav. Kėdainių miesto seniūnijos teritorija

Kėdainių miesto seniūnija yra Kėdainių rajono centrinėje dalyje ir apima ne tik miestą (Kėdainius), bet ir gretimąsias 22 kaimus. Pagrindinės Kėdainių miesto dalys yra Babėnai (šiaurėje), Janušava (vakaruose) ir Kėdainių senamiestis. Senamiestis, vienas iš septynių tokių Lietuvoje, yra įtrauktas į Kultūros paveldo registrą kaip valstybinės reikšmės urbanistikos paminklas. Kėdainių miesto seniūnijos plotas – 44 km²¹, o bendras seniūnijos gyventojų skaičius – 24 411 asmenys. 2022 m. sausio 1 d. duomenimis Kėdainių mieste gyvena 23138 gyventojai, kaimuose – 1273 gyventojai. Kėdainių miesto teritorijos plotas – 2 696,8 ha. VVG teritorijoje didžiausios kaimiškosios gyvenvietės yra šios: Keleriškių (342 gyventojai), Janušavos (214), Lipliūnų (175), Bartkūniškių (89) Daumantų (47) kaimai² ir kt.

¹ Kėdainių savivaldybės duomenys. Prieiga internetu: <https://www.kedainiai.lt/seniunijos/kedainiu-miesto-seniunija/trumpai-apie-seniunija/722>

² Kėdainių miesto seniūnijos 2022 m. veiklos ataskaita. Prieiga internetu: <https://www.kedainiai.lt/administracija/seniunijos/kedainiu-miesto-seniunija/723>

1.2. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TERITORIJOS GYVENTOJŲ APIBRĖŽTIS

Siekiant darnos ir integralios, socialinės ir ekonominės Kėdainių miesto plėtros, VPS pasirinktos šios, socialiai pažeidžiamos, socialinę atskirtį ir socialinę riziką patiriančios ar mažiau galimybių turinčios tikslinės VVG teritorijos žmonių grupės:

- socialinės rizikos šeimos ir jų vaikai (žr. 9 lentelės duomenis ir jų analizę);
- vaikai, lankantys vaikų dienos centrus (žr. 9 lentelės duomenis ir jų analizę);
- mokymosi, įvairiapusių raidos, elgesio ir emocijų sutrikimų turintys vaikai (žr. 17 lentelės duomenis ir jų analizę);
- raidos sutrikimų ar spec. poreikių turintys asmenys (žr. 9 lentelės duomenis ir jų analizę);
- įvairią negalią turintys asmenys (žr. 11 lentelės duomenis ir jų analizę);
- įvairias priklausomybes patiriantys asmenys (žr. 12 lentelės duomenis ir jų analizę);
- įvairiose krizinėse situacijose atsidūrę asmenys (žr. 13 lentelę ir jos analizę);
- senyvo amžiaus asmenys (žr. 2 ir 9 lentelių duomenis ir jų analizę);
- skurdą patiriantys asmenys (žr. 9 ir 10 lentelių duomenis ir jų analizę);
- socialinės pašalpos gavėjai (žr. 9 lentelės duomenis ir jų analizę);
- užsieniečiai (kitataučiai) (žr. 5 lentelės duomenis ir jų analizę);
- kitas nepalankias sąlygas patiriantys Kėdainių miesto gyventojai;
- jauno verslo, socialinio verslo steigėjai bei vystytojai (žr. 18, 19, 20 lentelių duomenis ir jų analizę) – juridiniai asmenys, kuriantys paslaugas ar steigiantys darbo vietas mažiau galimybių turinčioms vietos gyventojų grupėms.

Kėdainių miesto gyventojų skaičiaus kaita 2018-2022 m. Remiantis valstybės duomenų agentūros duomenimis, 2023 metų pradžioje Kėdainių mieste gyveno 23138 nuolatiniai gyventojai arba 50,40 proc. visų rajono gyventojų (žr. 1 lentelę). Analizuojant 2018-2022 m. laikotarpio duomenis, stebimas nežymus gyventojų skaičiaus visame Kėdainių rajone mažėjimas – 1,53 proc., o Kėdainių miesto teritorijos gyventojų skaičiaus mažėjimas 0,98 proc. ir neviršija Kauno apskrityje per laikotarpį gyventojų skaičius padidėjimo - 1,15 proc.

1 lentelė

Nuolatinių gyventojų kaitos dinamika 2018-2022m.

	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.
Lietuvos Respublika	2808901	2794184	2794090	2810761	2805998
Kauno apskr.	563112	561430	562841	569571	569566
Kėdainių r. sav.	46626	45871	45275	46382	45913
Kėdainių miestas	23366	22999	22677	23461	23138

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūros duomenys. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize/> (žr. 1 priedą)

2. TERITORIJOS, KURIAI RENGIAMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, ANALIZĖ

2.1. POREIKIŲ IR GALIMYBIŲ ANALIZĖ

Gyventojų amžiaus struktūra svarbi gyventojų užimtumui, poreikiams nustatyti ir pan. Be to, atskiros amžiaus grupės skirtingai veikia ekonominius ir demografinius procesus, įvairių produktų, prekių gamybą bei paslaugų vartojimą.

Gyventojų amžiaus struktūra. Per 2018 – 2022 metų laikotarpį VVG teritorijoje stebimas tolygus 65 ir vyresnių asmenų amžiaus grupės gyventojų skaičiaus padidėjimas 2,48 proc. arba 141 asm. Kitose amžiaus grupėse užfiksuotas gyventojų skaičiaus mažėjimas. Ikimokyklinio amžiaus vaikų grupėje (0-6 m.) per tą patį laikotarpį sumažėjo 13,04 proc. arba 197 vaikais, o vaikų, 7-17 m. amžiaus grupėje, skaičiaus mažėjimas nebuvo toks žymus ir siekė tik 2,8 proc. arba 60 asm., tačiau jaunimo (18-24 m.) amžiaus grupėje sumažėjo 12,45 proc. arba 312 asm. Tikėtina jaunimo amžiaus grupės mažėjimo priežastis - išvykimas mokytis ir studijuoti į didžiuosius Lietuvos miestus.

2022 m. VVG teritorijoje 0-6m. amžiaus grupės vaikai sudarė 5,9 proc., iki 17 metų amžiaus - 13,93 proc., o senyvo amžiaus asmenys – 23,91 proc. visų rajono gyventojų (žr. 2 lentelę).

2 lentelė

Nuolatinių VVG teritorijos gyventojų amžiaus struktūra

Amžiaus grupė	2018	2019	2020	2021	2022
0-6	1511	1472	1436	1360	1314
7-17	2146	2159	2141	2113	2086
18-24	2507	2376	2316	2255	2195
25-44	6184	6079	5886	5717	5497
45-64	7609	7625	7561	7530	7483
65- ir vyresni	5695	5646	5818	5871	5836

Šaltinis: Kėdainių miesto seniūnijos pateikti duomenys (žr. 1 priedą)

Palyginus 2018 metų laikotarpio duomenis, 0-6 m. amžiaus grupės vaikų buvo 3,8 karto mažiau nei 65 m. ir vyresnių amžiaus grupėje, o 2022 m. 0-6 m. amžiaus grupės vaikų buvo mažiau 4,4 karto. Tai reiškia, kad ateityje valstybei reikės išlaikyti vis daugiau pensininkų, o dirbančiųjų, kurių mokami mokesčiai papildoma valstybės biudžetą, bus mažiau.

Apibendrinus penkerių metų laikotarpio duomenis, nustatytas bendras ikimokyklinio amžiaus vaikų mažėjimas bei senyvo amžiaus žmonių didėjimas, kuris rodo tolygų VVG teritorijos gyventojų mažėjimą.

Rengiant VPS buvo atliktas Kėdainių miesto situacijos ir gyventojų poreikių tyrimas (toliau – poreikių tyrimas), kuris buvo atliktas anketinės apklausos metodu (žr. 4 priedą). Analizuojant senyvo amžiaus žmonių, gyvenančių VVG teritorijoje situaciją ir poreikius, atliktoje gyventojų apklausoje 54,2 proc. respondentų atsakė, jog įvairių socialinių ir sociokultūrinių paslaugų labiausiai ir trūksta šios amžiaus grupės asmenims. Taigi, būtina daugiau dėmesio skirti vyresnio amžiaus žmonių socialinės įtraukties ir bendruomeniškumo didinimui, nes tai turi įtakos žmonių savijautai ir psichologinei būsenai. Pastebėta, kad dažnas vyresnio amžiaus gyventojas per dieną vidutiniškai bendrauja vos su vienu žmogumi. Net penktadalis 60 m. ir vyresnio amžiaus gyventojų ištikus bėdai neturėtų giminaičių ar draugų, į kuriuos galėtų kreiptis pagalbos. Taip pat pastebima, kad nors suaugę vaikai ar kiti artimi giminaičiai ir gali suteikti pagalbą, tačiau toks santykis nebūtinai patenkina emocinius bendravimo poreikius. Tai rodo, kad vyresnio amžiaus žmonių įtraukties bei geros emocinės sveikatos užtikrinimui reikalingas papildomas dėmesys.

Į klausimą: „Su kokiomis, Jūsų nuomone, problemomis susiduria senyvo amžiaus asmenys Kėdainių mieste?“- 31 proc. apklaustųjų nurodė, kad didžiausios problemos yra pagalbos namuose trūkumas (SI-1), 11,3 proc., kad jaučiamas sociokultūrinių veiklų trūkumas (SI-2).

Analizuojant jaunų asmenų (14-29 m.) situaciją VVG teritorijoje, didžiausios problemos, su kuriomis susiduria ši amžiaus grupė, apklausoje buvo įvardintos: darbo vietų trūkumas (22 proc. apklaustųjų) (SI-3), psichologinės pagalbos trūkumas (17,3 proc.) (SI-4), prevencinių priemonių psichotropinių medžiagų vartojimo srityje trūkumas (15,6 proc.) (SI-5).

Kiekviena amžiaus grupė turi skirtingus poreikius, todėl keičiantis visuomenės amžiaus struktūrai, stipriai keičiasi socialinių paslaugų spektras ir valstybės paramos poreikio sudėtis. Todėl dalis paslaugų ir finansų, skirtų vaikų ir jaunimo aktualių probleminių sričių sprendimui, bus nukreipiama į vyresnio amžiaus gyventojų aktualių problemų sprendimo sritis, pavyzdžiui sveikatos ir globos paslaugas, senatvės pensijas ir kt.

Natūralios gyventojų kaitos tendencijos. Šalies demografinę situaciją lemia visuomenės gimstamumas, mirtingumas ir migracija. Per 2018-2022 m. laikotarpį Kėdainių mieste, kaip ir šalyje, apskrityje ir visoje savivaldybėje, stebimas neigiamas natūralios gyventojų kaitos pokytis, kurį įtakojo 1,8 karto didesnis metinis rajono gyventojų mirčių nei gimimų skaičius. 2022 m. rodiklis Kėdainių mieste sudarė -459 asmenis (žr. 3 lentelę).

3 lentelė

Natūrali gyventojų kaita 2018-2022 m.

	2018	2019	2020	2021	2022
Lietuvos Respublika	-11425	-10888	-18403	-24416	-20816
Kauno apskritis	-2267	-2099	-3543	-4294	-3879
Kėdainių r. sav.	-396	-393	-534	-618	-512
Kėdainių miesto VVG teritorija	-335	-323	-496	-566	-459

Šaltinis: sudaryta pagal Valstybės duomenų agentūros duomenis, prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/> ir Kėdainių miesto seniūnijos pateiktus duomenis (žr. 1 priedą)

Viena iš demografinio disbalanso atsiradimo priežasčių yra natūralusis gyventojų kaitos mažėjimas, kuris susidaro, kai gimstamumas yra mažesnis nei mirtingumas, kuris turės įtakos ateities kartų depopuliacijai. Sparčiai sumažėjęs gimstamumas ir lėtai augantis mirtingumas neužtikrina natūralios kartų kaitos, todėl gyventojų skaičius mažėja. Blogėjanti demografinė situacija Kauno apskrities savivaldybėse, tame tarpe ir Kėdainių rajono savivaldybėje veikia visą jos ekonominę aplinką bei gali pakenkti jos konkurencingumui ir augimo potencialui.

Siekiant objektyvaus VVG teritorijos demografinių procesų įvertinimo, taip pat svarbu atsižvelgti į demografinių tendencijų visumą, kuriai nemažą įtaką daro šalies emigracijos ir migracijos srautai.

Migracija. Kėdainių mieste 2018 – 2022 m. laikotarpiu stebimas teigiamas penkerių metų neto migracijos pokytis, kuris nagrinėjamu laikotarpiu išaugo 16,33 proc. Tuo tarpu Kėdainių rajono savivaldybėje neto migracija teigiama tapo tik 2020 metais. Teigiamam migracijos rodiklio didėjimui įtakos turėjo COVID-19 suvaržymai (išvykusiųjų studijuoti ir dirbti į didžiuosius Lietuvos miestus sugrįžimas į Kėdainių rajoną) ir sėkminga Kėdainių rajono savivaldybės ekonominė bei socialinė politika.

Lyginant 2022 metų visos šalies, Kauno apskrities ir Kėdainių rajono bei Kėdainių miesto gyventojų rodiklius stebimas ženkliai padidėjęs teigiamas neto migracijos pokytis, kuris šalyje išaugo 266,85 proc. lyginant su prieš tai buvusiais (2021) metais. Kauno apskrityje buvo taip pat teigiamas migracijos rodiklis, kuris didėjo – 230,47 proc., o Kėdainių rajono savivaldybėje didėjo - 350,34 proc. Tikėtina jog labiausiai pastarajam pokyčiui įtakos turėjo karas Ukrainoje ir į Kėdainių rajono atvykę gyventi ir registruoti 695 karo pabėgėliai iš Ukrainos. Kėdainių mieste teigiamas migracijos rodiklio pasikeitimas nėra toks ryškus, neto migracija išaugo 20,90 proc. palyginus su 2021 metais (žr. 5 lentelę).

Gyventojų neto migracijos dinamika 2018-2022 m.

	2018	2019	2020	2021	2022
Lietuvos Respublika	-3292	10794	19993	19653	72097
Kauno apskritis	585	3510	6330	4289	14174
Kėdainių r. sav.	-359	-203	9	149	522
Kėdainių miestas	1586	1511	1264	1526	1845

Šaltinis: sudaryta pagal Valstybės duomenų agentūros duomenis, prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/> ir Kėdainių miesto seniūnijos duomenis (žr. 1 priedą).

Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos kasmetinio Migracijos metraščio duomenimis, 2018 -2022 m. laikotarpiu užsieniečių skaičius Kėdainių mieste išaugo daugiau kaip tris kartus – 234,60 proc. (žr. 5 lentelę). Ypač pastebimas užsieniečių skaičiaus augimas paskutiniiais metais: 2022 palyginus su 2021 m. užsieniečių skaičius Kėdainių mieste išaugo beveik dvigubai - 83,96 proc.

5 lentelė

Užsieniečių asmenų skaičiaus dinamika 2018-2022 m.

	2018	2019	2020	2021	2022
Kėdainių rajono savivaldybėje	495	647	790	892	1647
Kėdainių mieste*	248	324	396	451	830

*Išskaičiuota pagal procentinę Kėdainių miesto gyventojų dalį, kadangi Informacijos apie atvykusius į Kėdainių miestą gyventojus, išvykusius iš Kėdainių miesto gyventojus ir išvykusius užsienio piliečius iš Kėdainių miesto Migracijos departamentas nerenka.

Šaltinis: Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2023-10-20 d. raštas (žr. 1 priedą)

Gyventojų apklausoje, į klausimą: „Su kokiomis integracijos problemomis, Jūsų nuomone, susiduria užsieniečiai, palikę savo šalį dėl karo ir gyvenantys Kėdainių mieste?“, - 25,1 proc. apklaustųjų įvardijo kalbos barjerą (SI-6), 12,4 proc. informacijos gavimo trūkumą (SI-7), 10,2 proc. neformalaus ugdymo prieinamumo problemas vaikams ir jaunimui (SI-8).

Gyventojų užimtumas ir nedarbas. Vadovaujantis valstybės duomenų agentūros duomenimis per 2018-2022 m. laikotarpį Kėdainių r. savivaldybėje ir Kėdainių mieste užimtų gyventojų skaičius nors ir labai nežymiai, tačiau mažėjo: 0,9 proc. viso rajono teritorijoje ir 0,35 proc. Kėdainių mieste.

6 lentelė

Užimtų gyventojų skaičiaus dinamika, tūkst. 2018-2022 m.

	2018	2019	2020	2021	2022
Lietuvos Respublika	1374,7	1378,4	1358,1	1368,6	1420,8
Kauno apskritis	284,5	281,9	277,1	281,9	291,9
Kėdainių r. sav.	22,1	20,6	20,9	20,2	21,9
Kėdainių miestas*	11,08	10,33	10,47	10,22	11,04

*Išskaičiuota iš Kėdainių rajono duomenų pritaikius miesto gyventojų procentinę dalį, kadangi Užimtumo tarnyba duomenų apie Kėdainių miestą nekaupia.

Šaltinis: sudaryta pagal Valstybės duomenų agentūros <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=14365617-7f55-4c7b-9989-b24ce3886990#/> duomenis (žr. 1 priedą).

Lyginant Kėdainių miesto užimtumo rodiklius su šalies ar Kauno apskrities rodikliais per penkerių metų laikotarpį, stebima priešinga gyventojų užimtumo didėjimo tendencija: Kauno apskrityje užimtų asmenų padaugėjo 2,6 proc., o šalyje 3,35 proc. (žr. 6 lentelę).

Nedarbas ir bedarbiai. Vadovaujantis LR užimtumo tarnybos duomenimis, nedarbo lygis (vidutinis metinis bedarbių proc. nuo darbingo amžiaus gyventojų) 2018-2022 m. šalyje augo 5,88 proc., Kauno apskrityje tuo pačiu laikotarpiu nedarbo lygis augo 10,47 proc., Kėdainių r. savivaldybėje pokyčio augimas sudarė 3,3 proc., o VVG teritorijoje augo panašiai kaip šalies vidurkis – 5,15 proc. (žr. 7 lentelę).

7 lentelė

Vidutinio metinio bedarbių asmenų skaičiaus dinamika proc. nuo DAG, 2018-2022 m.

Metai	2018	2019	2020	2021	2022
Šalyje	8,5	8,4	12,6	13	9
Kauno apskritis	8,6	8,8	13	13,5	9,5
Kėdainių r. sav.	9,1	9,2	13,7	14,9	9,4
Kėdainių miestas	9,7	9	18,7	10,4	10,2

Šaltinis: sudaryta pagal Užimtumo tarnybos duomenys, prieiga internetu <https://uzt.lt/darbo-rinka/statistiniai-rodikliai/88> ir Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Šiaulių klientų aptarnavimo departamento Kėdainių skyriaus duomenis (žr. 1 priedą).

Analizuojant viešai prieinamus Užimtumo tarnybos ir Užimtumo tarnybos Šiaulių klientų aptarnavimo departamento pateiktus 2018 – 2022 m. laikotarpio bedarbių/darbo rinkai besirengiančių asmenų metinius skaičius, stebimas šio rodiklio augimas tiek visoje Kėdainių rajono savivaldybėje, tiek Kėdainių mieste. Tačiau Kėdainių mieste šis augimas yra pastebimai didesnis ir siekia 17,1 proc., o rajone 4,1 proc. mažesnis nei mieste ir siekia 13 proc.

Palyginus Kėdainių miesto ir Kėdainių rajono 2018-2022 m. laikotarpio bedarbių/darbo rinkai besirengiančių asmenų, moterų ir vyrų skaičiaus dinamiką, stebimas Kėdainių mieste išaugęs pastebimai didesnis bedarbių moterų/ darbo rinkai besirengiančių skaičius, kuris siekė - 24,23 proc. Tuo tarpu bendras rajone bedarbių moterų/ darbo rinkai besirengiančių skaičius didėjo - 15,26 procento (žr. 8 lentelę).

8 lentelė

Bedarbių/ darbo rinkai besirengiančių asmenų skaičiaus dinamika 2018-2022 m.

Metai	Bedarbiai/ darbo rinkai besirengiantys asmenys Kėdainių rajono savivaldybėje			Bedarbiai/ darbo rinkai besirengiantys asmenys Kėdainių mieste		
	Skaičius, viso:	Iš jų: moterys	Iš jų: vyrai	Skaičius, viso:	Iš jų: moterys	Iš jų: vyrai
2018	2838	1442	1396	1398	710	688
2019	2562	1323	1239	1298	687	611
2020	5086	2651	2435	2600	1391	1209
2021	2999	1572	1427	1453	808	645
2022	3207	1662	1545	1505/132	805/77	670/55

Šaltinis: sudaryta pagal Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Šiaulių klientų aptarnavimo departamento Kėdainių skyriaus duomenis (žr. 1 priedą).

Darbo jėgos aktyvumo lygis yra susijęs su gyventojų ekonominiu aktyvumu. Gyventojų poreikių tyrime, į klausimą: „Kokių paslaugų ekonomiškai neaktyviems gyventojams, Jūsų manymu, trūksta

Kėdainių mieste?“, net 61,6 proc. apklaustųjų atsakė, kad trūksta naujų profesinių įgūdžių suteikimo ir pagalbos įsidarbinant paslaugų. O 67,5 proc. apklausos dalyvių paminėjo, jog trūksta verslumo mokymų ir paslaugų/konsultacijų verslo pradžiai ir plėtrai (SI-9). Gerokai mažesnė Kėdainių miesto gyventojų apklausos dalyvių grupė – 17,2 proc. norėtų, kad mokymosi ir profesinio mokymo skatinimui, kvalifikacijos kėlimui būtų skiriamas prioritetas 2023–2027 m. ES finansavimo laikotarpiu.

Gyventojų socialinė statistika. Remiantis Kėdainių r. savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus informacija, Kėdainių miesto seniūnijos teritorijoje 2018-2022 m. laikotarpiu skurdą patiriančių asmenų, gyventojų pajamų pagrindu, padidėjo – 2,75 proc. (SI-10). Tuo pačiu laikotarpiu socialinės pašalpos gavėjų skaičius išaugo 14,55 proc., o socialinės rūpybos ar globos reikalaujančių asmenų skaičius padidėjo penktadaliu – 21,54 proc. (žr. 9 lentelę).

9 lentelė

Kėdainių miesto gyventojų socialinės statistikos dinamika 2018-2022 m.

Rodiklio pavadinimas	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.
Skurdą patiriančių asmenų skaičius, vnt.	4868	4505	4297	4544	5002
Soc. riziką patiriančių šeimų skaičius, vnt.	327	337	375	354	326
Vaikų, augančių soc. riziką patiriančiose šeimose, skaičius, vnt.	733	682	752	694	618
Socialinės pašalpos gavėjų skaičius, vnt.	1079	968	943	1155	1236
Senyvo amžiaus asmenų skaičius (<i>Kėdainių PSPC prisirašę asmenys virš 65 m.</i>)	9550	9620	9624	9579	9415
Socialinės rūpybos ar globos reikalaujančių asmenų skaičius, vnt.	622	661	525	661	756
Vaikų dienos centrus lankančių vaikų skaičius, vnt.	.*	.*	.*	140	175
Raidos sutrikimus turintys asmenys (autizmo spektras, Dauno sindromas ir pan.) (<i>Kėdainių PSPC apsilankę asmenys su Dauno sindromu ir autizmu</i>)	37	39	42	55	75

*- Duomenys atskirai už Kėdainių miestą nebuvo renkami.

Šaltinis: Kėdainių r. savivaldybės socialinės paramos skyriaus informacija (žr. 1 priedą).

Socialinę riziką patiriančių šeimų skaičius nagrinėjamu laikotarpiu sumažėjo labai nežymiai – tik 0,31 proc. Vaikų, augančių socialinę riziką patiriančiose šeimose, skaičius 2018-2022 m. sumažėjo 15,69 proc.

VVG teritorijoje per 2018-2022 metų laikotarpį pastebimai padaugėjo asmenų, turinčių raidos sutrikimų (su Dauno sindromu ir autizmu) 102,70 proc. (žr. 9 lentelę).

Lyginant viešai prieinamus Higienos instituto duomenis,³ 2022 m. Kėdainių rajone užfiksuotas didžiausias skaičius - 1 314,60 asm., Lietuvoje įvairiapusių raidos sutrikimų turinčių vaikų iki 17 m., tenkančių 100 000 vaikų. Tuo tarpu viso šalyje tenka 903,3 vaiko, o Kauno rajono savivaldybėje tenka 584 vaikai.

³ Higienos institutas. „VISUOMENĖS SVEIKATOS NETOLYGUMAI“ 2023, NR. 1(47). Prieiga internetu: [https://www.hi.lt/uploads/pdf/leidiniai/Informaciniai/Visuom._sveik._netolyg._VSN/2023/Vaiku_raidos_sutrikimai_VSN_1\(47\).pdf](https://www.hi.lt/uploads/pdf/leidiniai/Informaciniai/Visuom._sveik._netolyg._VSN/2023/Vaiku_raidos_sutrikimai_VSN_1(47).pdf)

Lyginant su šalies savivaldybėmis, Kėdainių rajone stebimas didelis skaičius vaikų, turinčių vaikystės autizmo sutrikimus skaičius, tenkantis 100 000 vaikų, kuris siekia 767,9 vaiko. Tačiau šis skaičius yra mažesnis už Tauragės savivaldybę, kurioje siekia 944,6 vaiko ir Kalvarijos savivaldybę, kurioje siekia 834,3 vaiko.

VVG teritorijoje veikia 4 organizacijos teikiančios akredituotas vaikų dienos centrų socialinės priežiūros paslaugas: Asociacija „Mes kitokie vaikai“, Labdaros ir paramos fondas „Tavo svajonė“, VšĮ „Alternatyviojo ugdymo centras“, Viešoji įstaiga „Laiptai į viltį“⁴. Šiose įstaigose socialines paslaugas gaunančių vaikų skaičius 2018-2022 metais augo ketvirtadaliu – 25 proc. (žr. 9 lentelę).

Socialinė atskirtis yra kompleksinis reiškinys, atspindintis tam tikrų asmenų ar grupių negalėjimą ar nesugebėjimą naudotis visuomenės sukuriamomis gėrybėmis, dalyvauti darbinėje veikloje, bendruomenės gyvenime. Dažniausiai išskiriamos asmenų kategorijos, kurioms gresia socialinės atskirties rizika, yra neįgalieji, pagyvenę asmenys, neturintys pakankamos darbinės kvalifikacijos, šeimos su vaikais, įvairiose krizinėse situacijose atsidūrę asmenys, turintys priklausomybių asmenys, tautinės mažumos, smurto, prekybos žmonėmis aukos, ilgalaikiai bedarbiai ir kt.

10 lentelė

Skurdo rizikos lygio dinamika 2018-2022 m.

	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.
Lietuva	22,9	20,6	20,9	20	20,9
Kauno apskritis	17,1	18,8	19,6	19,5	20,1
Kėdainių r. sav.	25,4	21,7	22,7	21,2	29,8
Kėdainių miestas*	20,8	19,6	18,9	19,4	21,6

*Suskaičiuota pagal skurdą patiriančių asmenų Kėdainių mieste (žr. 9 lentelę) ir Kėdainių miesto gyventojų skaičių (žr. 1 lentelę) Šaltinis: sudaryta pagal Valstybės duomenų agentūros duomenis, prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=32a98f93-2b25-4d25-a617-6affc8b541c#/> ir Kėdainių r. savivaldybės socialinės paramos skyriaus informaciją (žr. 1 priedą).

Lyginant skurdo rizikos lygį, pagal gaunamų pajamų dydį, Kėdainių mieste 2018 - 2022 m. laikotarpiu, stebima didėjimo tendencija 3,85 proc. Ši skurdo rizikos lygio dinamika buvo priešinga šalies rodikliui, kuris per laikotarpį stabiliai mažėjo ir siekė 8,73 proc. Nepaisant skurdo rizikos lygio šalyje sumažėjimo, lyginant tarptautiniu lygmeniu, apie gyvenimo kokybės pagerėjimą šiuo laikotarpiu kalbėti negalima, kadangi Lietuvoje skurdo rizikos lygis yra vienas aukščiausių Europos sąjungoje. Eurostat duomenimis⁵ 2022 m. už Lietuvos skurdo rizikos lygį didesnis rodiklis buvo tik keturiose ES šalyse: Bulgarijoje (22,9 proc.), Estijoje (22,8 proc.), Latvijoje (22,5 proc.) ir Rumunijoje (21,2 proc.).

Lyginant 2022 m. Kėdainių miesto gyventojų skurdo rizikos lygio rodiklį su šalies, Kauno apskrities ir Kėdainių rajono pastebėta, jog Kėdainių mieste skurdo rizikos lygis buvo 21,6 proc. (SI-11) arba 8,2 proc. mažesnis nei Kėdainių rajone (29,8 proc.). Tačiau šis rodiklis buvo didesnis 1,5 proc. už Kauno apskrities (20,1 proc.), taip pat 0,7 proc. didesnis už visos šalies (20,9 proc.).

Apibendrinus VVG teritorijos gyventojų skurdo situacijos analizę per laikotarpį, nustatytas 0,7 proc. žemesnis gyvenimo lygis nei vidutinis šalies gyventojų, kuris rodo didesnę vietos gyventojų materialinę nepriteklių.

⁴ Kėdainių rajono savivaldybės informacija. Prieiga internetu: <https://www.kedainiai.lt/nevyriausybinis-organizacijos/organizacijos-teikiancios-akredituotas-vaiku-dienos-socialines-prieziuros-paslaugas/1692>

⁵ Europos sąjungos statistikos tarnyba, prieiga internetu: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_li08/default/table

Negalią turinčių Kėdainių miesto gyventojų skaičiaus dinamika*

	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.
Vaikai	99	103	101	92	104
Darbingo amžiaus asmenys	178	191	202	192	196
Pensinio amžiaus asmenys	470	509	445	441	492
Iš viso:	747	803	748	725	792
Dalis, nuo visų gyventojų skaičiaus, proc.	3,20	3,49	3,30	3,09	3,42

*Sudaryta pagal Kėdainių miesto gyventojų, turinčių negalią ir gaunančių slaugos ir priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslines kompensacijas, nes kiti duomenys nėra renkami.

Šaltinis: sudaryta pagal Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus pateiktus duomenis (žr. 1 priedą).

Lyginant Kėdainių miesto gyventojų, turinčių negalią skaičiaus dinamiką per 2018-2022 metų laikotarpį stebimas bendras 6,02 proc., arba 45 asm. pokytis. Didžiausias asmenų skaičiaus padidėjimas - 10,11 proc. nustatytas darbingo amžiaus asmenų grupėje. Tuo pačiu laikotarpiu pensinio amžiaus negalią turinčių asmenų padaugėjo 4,68 proc. Per penkerius metus asmenų su negalia dalis, nuo visų Kėdainių miesto gyventojų skaičiaus, padidėjo 0,22 proc. (nuo 3,2 iki 3,42 proc.), o 2022 metais sudarė 3,42 proc. visų miesto gyventojų skaičiaus (žr. 11 lentelę).

Įvairių priklausomybių turinčių asmenų skaičiaus dinamika 2018-2022 m.

	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.
Asmenų, registruotų dėl piktnaudžiavimo alkoholiu skaičius, Kėdainių r. sav.	1116	1086	1028	1256	1068
iš jų: vyrai;	889	810	780	960	812
iš jų: moterys;	227	276	248	296	256
iš jų: vaikai ir paaugliai;	4	6	5	8	7
iš jų: Kėdainių miesto gyventojai.	578	560	587	584	484
Asmenų, registruotų dėl vienos ar kelių narkotinių medžiagų, opiatų naudojimo, skaičius, Kėdainių r. sav.	30	32	29	34	25
iš jų: vyrai;	26	28	24	26	19
iš jų: moterys;	4	4	5	8	6
iš jų: vaikai ir paaugliai;	0	0	1	1	0
iš jų Kėdainių miesto gyventojai.	28	29	25	16	15
Žemo slenksčio paslaugomis pasinaudojusių pacientų skaičius, Kėdainių r. sav.	11	11	18	22	27
iš jų: vyrai;	8	9	15	19	23
iš jų: moterys;	3	2	3	3	4
iš jų: vaikai ir paaugliai;	0	0	0	0	0
iš jų: Kėdainių miesto gyventojai.	11	11	18	22	27

Šaltinis: sudaryta pagal VšĮ Kėdainių pirminės sveikatos priežiūros centro pateiktus duomenis (žr. 1 priedą).

Neretai dėl netikėtai užklupusios negalios, atsidūrus krizinėje situacijoje ar ištikus kitiems gyvenimo sunkumams dažnam susidoroti savarankiškai su ištikusia psichologine krize nepavyksta, todėl sumažėjus darbingumui įvairias priklausomybes, trikdančias žmogaus tiek asmeninį, tiek šeimyninį gyvenimą.

VšĮ Kėdainių pirminės sveikatos priežiūros centro duomenimis, per 2018-2022m. laikotarpį bendras asmenų, registruotų dėl piktnaudžiavimo alkoholiu, skaičius visoje Kėdainių rajono savivaldybėje sumažėjo 4,3 proc., o Kėdainių mieste sumažėjo 16,26 proc.

Pastebėta, jog per penkerius metus, bendras moterų, registruotų dėl piktnaudžiavimo alkoholiu skaičius buvo 3,17 karto mažesnis nei vyrų, tačiau moterų skaičius išaugo 12,8proc. (nuo 227 iki 256), o vyrų sumažėjo 8,6 proc. (nuo 889 iki 812).

Per tą patį laikotarpį nustatyta, jog asmenų, registruotų dėl vienos ar kelių narkotinių medžiagų, opiatų naudojimo Kėdainių rajone sumažėjo 16,67 proc., o Kėdainių mieste sumažėjo 46,4 proc. Analizuojant bendrą registruotų moterų skaičių dėl vienos ar kelių narkotinių medžiagų, opiatų naudojimo, Kėdainių rajone nustatytas 3,16 karto mažesnis nei vyrų, tačiau registruotų moterų per laikotarpį dėl šios priklausomybės skaičius išaugo 50 proc. (nuo 4 iki 6), o vyrų sumažėjo 26,92 proc. (nuo 26 iki 19).

Palyginus 2018-2022m. laikotarpio duomenis, žemo slenksčio paslaugomis naudojasi tik Kėdainių miesto gyventojai, kurių per laikotarpį padaugėjo 145,45 proc. (žr. 12 lentelę). Nustatyta, jog moterų buvo registruota 5,75 karto mažiau nei vyrų, tačiau registruotų moterų dėl šios priklausomybės skaičius padidėjo 133 proc. (nuo 3 iki 4), o registruotų vyrų taip pat išaugo 187,5 proc. (nuo 8 iki 23) (žr. 12 lentelę).

Asmenys, piktnaudžiaujantys alkoholiu, narkotinėmis ar kitomis psichoaktyviomis medžiagomis daug dažniau turi problemų dėl smurto artimoje aplinkoje, susiduria su nedarbu ir gyvena skurde.

13 lentelė

Asmenų, nukentėjusių dėl smurto artimoje aplinkoje, padarytų nusikaltimų Kėdainių rajono savivaldybėje* skaičiaus dinamika

	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.
Vaikų (0-17 metų) skaičius, vnt.	47	18	17	16	16
iš jų: vyrai;	25	7	7	6	6
iš jų: moterys;	22	11	10	10	10
Suaugusiųjų (18 metų ir vyresnių) asmenų skaičius, vnt.	214	200	165	108	154
iš jų: vyrai;	24	36	35	25	34
iš jų: moterys;	190	164	130	83	120
Asmenų skaičius, vnt. Iš viso:	261	218	182	124	170

*Duomenų reikšmės/skaičių dėl asmenų, nukentėjusių nuo smurto nusikaltimų artimoje aplinkoje, Kėdainių mieste pateikta nebuvo.

Šaltinis: sudaryta pagal Valstybės duomenų agentūros duomenis, prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=32a98f93-2b25-4d25-a617-6affc8b541c#/> (žr. 1 priedą).

Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato duomenimis⁶ Kėdainių mieste 2018-2022 metų laikotarpiu policijoje užregistruotų pranešimų dėl smurto artimoje aplinkoje nusikaltimų padaugėjo 27,11 proc. (2018m. gauta 450 pranešimų; 2022m. gauta iki 572 pranešimų).

Asmenų, nukentėjusių nuo nusikaltimų artimoje aplinkoje, skaičius Kėdainių rajono savivaldybėje nagrinėjamu 2018-2022 metų laikotarpiu sumažėjo 34,84 proc.

Lyginant 2022 metais asmenų, nukentėjusių dėl smurto artimoje aplinkoje, duomenis, nustatyta, jog daugiausia smurto patyrė suaugusios (18 m. ir vyresnės) moterys – 70,59 proc., nuo visų smurtą patyrusių asmenų ir merginos (iki 17 m. amžiaus) - 5,88 proc. nuo visų smurtą patyrusių asmenų (žr. 13 lentelę).

Socialinę atskirtį patiriantys asmenys, gyvenantys Kėdainių mieste, gyventojų apklausos dalyvių manymu, labiausiai susiduria su krizių įveikimo pagalbos trūkumu (taip mano 30,4 proc. apklaustųjų). Kėdainių rajono Moterų krizių centras (toliau – Moterų krizių centras) teikia pagalbą ir paslaugas pavojų ir smurtą artimoje aplinkoje patiriančioms ar patyrusioms moterims, jų artimiesiems bei įvairiose krizinėse situacijose atsidūrusiems asmenims.

Lyginant Moterų krizių centro vykdytos veiklos rezultatus per 2018-2022 metus, pastebėta, jog bendras visų Kėdainių miesto gyventojų poreikis kasmet naudotis įvairiomis neatlygintinai teikiamomis socialinėmis paslaugomis išaugo 9,8 karto (nuo 33 iki 325 asm.).

Socialinio darbuotojo konsultacijų poreikis per penkerius metus padidėjo net 4,8 karto (nuo 4 iki 19 asm.). Skubios „čia ir dabar“ psichosocialinės pagalbos/konsultacijos telefonu poreikis padidėjo 4,5 karto (nuo 4 iki 18 asm.). Padidėjo poreikis naudotis psichologo konsultacijomis, patekus į įvairias krizines situacijas (sergant psichosocialinėmis, priklausomybės ligomis, turint ko priklausomybę, ar patyrus vienos ar kelių rūšių smurtą artimoje aplinkoje) 2,7 karto (nuo 11 iki 30 asm.).

Dėl kasmet fiksuojamo drastiškai didėjančio visų minėtų paslaugų poreikio Moterų krizių centras planuoja plėsti vykdomų veiklos spektrą, įkuriant specializuotos kompleksinės pagalbos centrą (SKPC), kuriame bus teikiama kompleksinė pagalba smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems ar smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems asmenims (žr. 14 lentelę).

Be įprastos konsultacinės ir prevencinės paslaugų veiklos Moterų krizių centras vykdo socialinę iniciatyvą „Daiktų bankas“, kurios dėka daugiau nei 150 kėdainiečių kasmet aprūpinami būtiniausiai namų apyvokos daiktais, vaikų auginimo priemonėmis, rūbais bei avalyne. Mažesnę iniciatyvą pasinaudojusių asmenų skaičių 2020 ir 2021 metais įtakojo šalį apėmusi pandeminė situacija. Socialinė iniciatyva, dalinant Maisto banko aukojamus ilgesnio galiojimo maisto produktus, per tą patį laikotarpį išaugo 2,5 karto, kuria naudojosi nuo 11 iki 28 asm. Tai atliepia kasmet didėjančių skurstančiųjų, soc. riziką patiriančių šeimų ir socialinės pašalpos gavėjų skaičių (žr. 9 lentelę) bei augantį paramos maisto produktais poreikį.

Remiantis Kėdainių rajono Moterų krizių centro informacija, paramos maistu dažniausiai kreipiasi įvairiose krizinėse situacijose atsidūrę darbingo amžiaus žmonės (vienišos, daugiavaikės, įvairiomis priklausomybėmis ar psichikos sveikatos ligomis sergančios mamos bei mažas pajamas gaunančios šeimos), kurie sudaro iki 55 proc. visų besikreipiančių asmenų. Įvairių negalią turintys asmenys sudaro iki 25 proc. visų prašančiųjų, o senjorai - 15 proc., ir apie 5 proc. - benamiai, kurie gyvena nakvynės namuose, socialiniuose būstuose arba skurdžiuose, apleistuose namuose.

⁶ Kauno apskrities vyriausiasis policijos komisariatas, 2023-11-07 raštas (žr. 1 priedą)

Pagalbos ir paslaugų teikimo dinamika įvairiose krizinėse situacijose atsidūrusiems asmenims

Paslaugų/veiklų pavadinimas	2018 m.		2019 m.		2020 m.		2021 m.		2022 m.	
	Asm. sk.	Iš jų: Kėdainių miesto gyv.	Asm. sk.	Iš jų: Kėdainių miesto gyv.	Asm. sk.	Iš jų: Kėdainių miesto gyv.	Asm. sk.	Iš jų: Kėdainių miesto gyv.	Asm. sk.	Iš jų: Kėdainių miesto gyv.
Psichologo konsultacijos	15	11	32	25	40	33	38	31	42	30
Socialinio darbuotojo konsultacijos	6	4	13	8	42	36	40	34	25	19
Savipagalbos grupės užsiėmimai	4	4	10	8	6	4	8	7	10	9
Psichosocialinė pagalba	10	10	33	26	32	25	20	17	20	16
Teisinės konsultacijos	0	0	5	4	3	2	5	3	10	8
Pagalba telefonu	4	4	10	7	23	19	21	18	23	18
Daiktų banko parama buities reikmenimis ir daiktais	0	0	250	170	200	161	150	132	236	201
Maisto banko paslaugos maisto paketais	0	0	11	9	20	18	20	18	28	24
Išviso:	39	33	309	257	366	298	302	260	394	325

Šaltinis: Kėdainių rajono Moterų krizių centro pateikta informacija, 2023-10-30 d. (žr. 1 priedą)

Plataus spektro socialinių paslaugų tinklas Kėdainių rajone išsidėstęs tolygiai ir apima viso rajono teritoriją, kurioje veikia 35 įstaigos (ST-1). Tuo tarpu VVG teritorijoje socialinių paslaugų įstaigų veikia 2,5 karto mažiau:

- 1) Kėdainių socialinės globos namai (įskaitant du grupinio gyvenimo namų padalinius);
- 2) Kėdainių bendruomenės socialinis centras;
- 3) Viešoji įstaiga „Gyvenimo namai sutrikusio intelekto asmenims“;
- 4) Kėdainių pagalbos šeimai centras;
- 5) Viešoji įstaiga „Laiptai į viltį“;
- 6) VšĮ „Alternatyviojo ugdymo centras“;
- 7) Asociacija „Mes kitokie vaikai“;
- 8) Kėdainių rajono neįgaliųjų draugija;
- 9) Kėdainių rajono paraplegikų asociacija;
- 10) VšĮ LASS Pietvakarių centro LASS Kėdainių rajono filialas;
- 11) Lietuvos kurčiųjų draugijos Kauno teritorinės valdybos Kėdainių pirminė organizacija;
- 12) Kėdainių rajono Moterų krizių centras;
- 13) Asociacija „Kėdainių samariečiai“;
- 14) Kauno arkivyskupijos Caritas (Kėdainių dekanato skyrius).

Dauguma iš Kėdainių mieste veikiančių ir įvairias socialines paslaugas teikiančių organizacijų yra nevyriausybinės organizacijos, savo veiklą ir pagalbą, socialinę atskirtį patiriantiems asmenims, grindžiančios savanorystės principais (ST-2). Savanorystės svarbą įvardina ir gyventojų apklausoje dalyvavę asmenys, savanorystę skatinančių iniciatyvų vystymą įvardinę kaip vieną iš prioritetinių sričių, kuriai plėtoti Kėdainių mieste turėtų būti teikiamas didžiausias dėmesys 2023-2029 m. ES finansavimo periodu (12,7 proc. apklaustųjų). 62,3 proc. apklaustųjų per paskutinius 12 mėnesių yra savo noru ir be finansinio atlygio dalyvavę savanoriškose veiklose. Apklausoje dalyviai savanoriškos veiklos prioritetais laiko savanorystę atskirose bendruomenės inicijuotose veiklose (20,3 proc.), pagalbą senyvo amžiaus asmenims (18,1 proc.), pagalbą organizuojant sociokultūrinės veiklas ir renginius (14,7 proc.) (ST-3).

Didėjanti Kėdainių miesto gyventojų socialinė atskirtis yra įvardijama kaip viena iš pagrindinių Kėdainių miesto VVG teritorijoje egzistuojančių problemų – taip mano 9,2 proc. apklaustų gyventojų, kurie nurodo pagalbos į namus paslaugų trūkumą (58,7 proc.) (SI-17) bei socialinių ir sociokultūrinių paslaugų trūkumą (54,2 proc.) (SI-18).

Atsižvelgiant į socialinių paslaugų poreikio patenkinimo rodiklius, tam tikroms socialinėms grupėms, Kėdainių rajono savivaldybėje (žr. 15 lentelę), ilgalaikės socialinės globos ir pagalbos į namus skirtų ir suteiktų paslaugų poreikis nėra pilnai patenkintas (SI-19). Taip pat Kėdainių rajone nepakankamai išplėtoti šių socialinių paslaugų infrastruktūra (SI-20):

- Grupinio gyvenimo namai neįgaliesiems su proto ir psichine negalia asmenims – gyvenamųjų būstų poreikis 8-9 asmenims;
- Apsaugotas būstas – poreikis 2 būstai (4 asmenys).

15 lentelė

Socialinių paslaugų poreikio patenkinimas Kėdainių rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes	Asmenų (šeimų), kuriems reikia socialinių paslaugų, skaičius		1000-iai gyventojų tenka vietų	Iš jų finansuoja savivaldybė
		Įvertinta (skirta)	nepatenkintas poreikis		
1.	Ilgalaikė socialinė globa	90	2	2,00	90
2.	Trumpalaikė socialinė globa	12	0	0,26	12
3.	Dienos socialinė globa institucijoje	1	0	0,02	1
4.	Dienos socialinė globa asmens namuose	23	3	0,5	23
5.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	4	0	0,08	4
6.	Pagalba į namus	98	10	21,4	98
7.	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas institucijoje	30	0	0,65	30
8.	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas asmens (šeimos) namuose	314	0	6,85	314
9.	Integranti pagalba	6	0	0,13	6
10.	Laikinas apgyvendinimas nakvynės namuose	42	0	0,92	42
11.	Vaikų dienos socialinė priežiūra	198	0	4,25	198

Šaltinis: sudaryta pagal Kėdainių rajono savivaldybės 2023 m. socialinio paslaugų plano, patvirtinto 2023-03-31 Kėdainių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-113, informaciją, prieiga internetu: <https://www.kedainiai.lt/teisine-informacija/teises-aktu-paieska/1388/p150/act6406>

Siekiant skirti daugiau dėmesio savanoriškos veiklos plėtrai, atliepančiai vyresnio amžiaus asmenų poreikius, svarbu siekti pastarųjų įsitraukimo ne tik kaip teikiamos pagalbos gavėjus, bet ir savanoriškos veiklos vykdytojus, juolab, kad VVG teritorijoje veikia du Trečiojo amžiaus universitetai (Senasis Kėdainių trečiojo amžiaus universitetas ir Kėdainių trečiojo amžiaus universitetas). Savanoriška veikla gali paskatinti vyresnio amžiaus asmenis perduoti bendraamžiams savo profesines žinias, patirtį, suteikti savo gyvenimui prasmę, tapti labiau pasitikinčiais savimi, didinti savigarbą, dalintis savo žiniomis ir praktiniais įgūdžiais su jaunąja karta.

Asmens ar šeimos socialinių paslaugų poreikis nustatomas neatsižvelgiant į asmens amžių, kompleksiskai vertinant šeimos narių gebėjimus, galimybes ir motyvaciją spręsti kylančias socialines problemas, palaikyti ryšius su visuomene bei galimybes ugdyti ar kompensuoti šeimos interesus ir poreikius atitinkančiomis bendrosiomis socialinėmis paslaugomis ar socialine priežiūra.

Švietimas. Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus duomenimis (žr. 15 lentelę), Kėdainių mieste formalųjį švietimą vykdo 2 gimnazijos, 3 progimnazijos ir 1 pagrindinė mokykla. Kėdainių „Spindulio“ mokykla veikia pagal pagrindinės mokyklos tipą kaip specialioji mokykla, kuri skirta intelekto sutrikimą turintiems mokiniams. Taip pat Kėdainiuose veikia viena privati mokykla. Ikimokyklinio ugdymo įstaigų – lopšelių / darželių Kėdainiuose yra 7, veikia 1 privatus darželis. Švietimo įstaigų skaičius 2018–2022 m. laikotarpiu nepakito.

Neformalųjį vaikų švietimą vykdo 3 ugdymo įstaigos: Kėdainių dailės mokykla, Kėdainių kalbų mokykla ir Kėdainių muzikos mokykla. Švietimo pagalbą teikia Kėdainių švietimo pagalbos tarnyba. Formalų ugdymą, formalų ir neformalų profesinį mokymą, suaugusiųjų pirminį ir tęstinį mokymą vykdo Kėdainių profesinio rengimo centras ir Kėdainių suaugusiųjų ir jaunimo mokymo centras⁷.

16 lentelė

Ugdymo įstaigas lankančiųjų skaičiaus dinamika Kėdainių mieste

Asmenų skaičius	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.
Bendrojo ugdymo mokyklose besimokančių mokinių skaičius, iš jų:					
Gimnazijose	974	944	941	986	999
Progimnazijose	2325	2296	2316	2300	2351
Pagrindinėse mokyklose besimokantieji	105	93	92	86	89
Suaugusiųjų ir jaunimo mokymo centrą lankantys, iš jų:					
Jaunimo skyrių lankantys	70	57	36	25	14
Suaugusiųjų skyrių lankantys	147	130	136	133	123
Privačią mokyklą lankantys mokiniai	3	6	16	18	15
Neformaliojo vaikų švietimo mokyklas lankantys	1226	1228	1234	1219	1365
Ikimokyklinio ugdymo įstaigas lankantys, iš jų:					
Lopšelius/darželius	1293	1296	1267	1289	1262
Privatų darželį	16	31	39	39	44

Šaltinis: Kėdainių r. savivaldybės švietimo skyriaus duomenys, pateikti 2023 m. liepos 28 d. (žr. 1 priedą)

⁷ Kėdainių savivaldybės informacija. Prieiga internetu: <https://www.kedainiai.lt/veiklos-sritys/svietimas/neformaliojo-svietimo-mokyklos/179>

Palyginus ugdymo įstaigas lankančių mokinių skaičių Kėdainių mieste per 2018–2022 m. laikotarpį (žr. 16 lentelę) stebimas nežymus padidėjimas gimnazijose (2,57 proc.) ir progimnazijose (1,12 proc.). Per tą patį laikotarpį privačios mokyklos mokinių skaičius išaugo 5 kartus (nuo 3 iki 15). Ikimokyklinio ugdymo įstaigas lankančių vaikų skaičius 2018-2022 m. laikotarpiu pakito labai nežymiai – sumažėjo 0,23 proc. Kėdainių suaugusiųjų ir jaunimo mokymo centro mokinių skaičius Jaunimo skyriuje sumažėjo 80 proc., nes Jaunimo skyrių šioje mokykloje planuojama uždaryti, o Suaugusiųjų skyriuje mokinių sumažėjo 16,33 proc. Vaikų, besimokančių neformaliojo švietimo įstaigose, padidėjo 11,34 proc.

Specialieji ugdymosi poreikiai dėl negalios, sutrikimų, mokymosi sunkumų nustatomi asmenims iki 21 metų. Specialiųjų ugdymosi poreikių lygiai nustatomi turint negalios, kompleksinius, mokymosi sunkumų ir kitus sutrikimus.

17 lentelė

Specialiųjų ugdymosi poreikių (SUP) turinčių mokinių skaičiaus dinamika Kėdainių mieste

Mokinių, turinčių SUP skaičius:	2018m.	2019m.	2020m.	2021m.	2022m.
Mokyklose pagal poreikių grupes ir įvairius sutrikimus:	309	296	367	341	340
• kalbos ir kalbėjimo;	147	138	187	183	155
• kompleksinius;	43	40	50	48	47
• specifinius mokymosi;	35	32	31	25	26
• bendruosius mokymosi;	28	30	44	42	52
• įvairiapusių raidos;	5	10	9	14	20
• elgesio ir emocijų;	3	2	2	2	7
• intelekto;	28	26	28	18	20
• mokymosi sunkumų;	13	12	12	7	8
• kitus sutrikimus;	7	6	4	2	5
Lopšeliuose-darželiuose pagal poreikių grupes:	288	293	284	295	280
• ugdomi spec. grupėse, turintiems įvairių raidos sutrikimų;	20	20	18	14	14
• kalbos ir kalbėjimo;	233	233	234	242	222
• raidos;	30	38	25	29	36
• judesio;	1	1	1	1	2
• kompleksinius;	3	1	2	3	2
• kitus mokymosi sutrikimus;	1	0	2	4	3
• klausos sutrikimus;	0	0	2	2	1
„Spindulio“ mokykloje (specialiojoje)	105	93	92	86	89
• Dideli SUP;	72	65	60	53	56
• Labai dideli SUP;	33	28	32	33	33

Šaltinis: Kėdainių r. savivaldybės švietimo skyriaus duomenys, pateikti 2023 m. liepos 28 d. (žr. 1 priedą)

Analizuojamu 2018-2022 metų laikotarpiu VVG teritorijos bendrojo ugdymo mokyklose specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių skaičius padidėjo 10,03 proc. Per penkerius metus stebima mažėjanti specifinių mokymosi sutrikimų (sumažėjo 25,71 proc.), intelekto sutrikimų (sumažėjo 28,57 proc.), mokymosi sunkumų (sumažėjo 38,46 proc.) bei kitų sutrikimų (sumažėjo 28,57 proc.) turinčių mokinių skaičiaus tendencija. Tačiau bendrojo ugdymo mokyklose pastebimai kito ir didėjo bendrųjų mokymosi

sutrikimų (padidėjo 85,71 proc.), įvairiapusių raidos sutrikimų (padidėjo 300 proc.) bei elgesio ir emocijų sutrikimų (padidėjo 133,33 proc.) turinčių mokinių skaičius. Per tą patį laikotarpį lopšeliuose - darželiuose specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų skaičius mažėjo nežymiai – 2,78 proc., tačiau penktadaliu (20 proc.) padaugėjo darželius lankančių ir raidos sutrikimų turinčių vaikų skaičius (žr. 17 lentelę).

Vienintelėje Kėdainiuose esančioje pagrindinėje, specialiojoje „Spindulio“ mokykloje, mokinių skaičius per 2018-2022m. laikotarpį sumažėjo 15,24 proc. dėl vykdomos įtraukiojo ugdymo politikos, kai turintys specialiųjų poreikių mokiniai integruojami į bendrojo ugdymo mokymo įstaigas. Specialiojoje „Spindulio“ mokykloje ugdomų vaikų su labai dideliais specialiais poreikiais skaičius per 2018-2022 metus nepakito, o turinčių didelius specialiuosius ugdymo poreikius skaičius sumažėjo 22,22 proc., dėl jau minėtos integracijos į bendrojo ugdymo mokyklas (žr. 17 lentelę).

Verslo situacija Kėdainių mieste. Analizuojant VVG teritorijos gyventojų užimtumą, socialinę gerovę bei tarpusavio bendradarbiavimą būtina įvertinti dirbančiųjų smulkiojo ir vidutinio verslo, pramonės bei stambaus verslo subjektuose pokytį.

18 lentelė

Kėdainių mieste veikiančios juridiniai asmenys

	Ekonomines veiklos rūšys	2018 m.	2019m.	2020m.	2021m.	2022m.
A	Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė	34	33	28	28	27
B	Kasyba ir karjerų eksploatavimas	1	2	2	2	2
C	Apdirbamoji gamyba	60	62	61	65	62
D	Elektros, dujų, garo tiekimas ir oro kondicionavimas	5	5	4	4	4
E	Vandens tiekimas, nuotekų valymas, atliekų tvarkymas ir regeneravimas	3	3	3	3	3
F	Statyba	85	87	93	102	101
G	Didmeninė ir mažmeninė prekyba; variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas	229	238	241	241	249
H	Transportas ir saugojimas	62	64	66	69	72
I	Apgyvandinimo ir maitinimo paslaugų veikla	39	36	33	33	33
J	Informacija ir ryšiai	25	21	23	23	18
K	Finansinė ir draudimo veikla	5	5	5	6	6
L	Nekilnojamojo turto operacijos	24	20	18	18	18
M	Profesinė, mokslinė ir techninė veikla	58	61	63	60	62
N	Administracinė ir aptarnavimo veikla	18	20	20	20	24
O	Viešasis valdymas ir gynyba; privalomasis socialinis draudimas	7	6	5	5	5
P	Švietimas	32	33	34	34	33
Q	Žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas	45	45	45	44	46
R	Meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla	62	66	68	70	66
S	Kita aptarnavimo veikla	324	328	331	333	326
Iš viso pagal ekonomines veiklos rūšis:		1118	1135	1143	1160	1157

Šaltinis: sudaryta pagal Kauno apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2023-10-17 pateiktą informaciją (žr. 1 priedą).

Remiantis Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pateiktais duomenimis 2018-2022 metų laikotarpiu bendras juridinių asmenų skaičius Kėdainių mieste augo 3,49 proc. (ST-4). Daugiausiai juridinių asmenų 2022 metų pradžioje veikė kitos aptarnavimo veiklos sferoje – 28,18 proc., nuo visų juridinių asmenų bei didmeninės ir mažmeninės prekybos. Variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto sektoriuje – 21,52 proc., nuo visų juridinių asmenų.

Nagrinėjamu 2018-2022 m. laikotarpiu 8,73 proc. išaugo juridinių asmenų, veikiančių didmeninės ir mažmeninės prekybos; variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto sektoriuje. Statybos sektoriaus ūkio subjektų padaugėjo 18,82 proc., o transporto ir saugojimo subjektų išaugo 16,13 proc.

Per penkerius metus labiausiai sumažėjo informacijos ir ryšių sektoriuje – 28 proc., nekilnojamojo turto operacijų sektoriuje sumažėjo 25 proc. bei žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriuje – 20,59 proc. veikiančių ūkio subjektų (žr. 18 lentelę).

19 lentelė

Mažų ir vidutinių įmonių, veikiančių Kėdainių rajono savivaldybėje, skaičius metų pradžioje

	Ekonomines veiklos rūšys	2018m.	2019m.	2020m.	2021m.	2022m.
A	Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė	71	70	64	63	63
B	Kasyba ir karjerų eksploatavimas	2	2	2	2	2
C	Apdirbamoji gamyba	69	76	83	86	96
D	Elektros, dujų, garo tiekimas ir oro kondicionavimas	3	3	2	2	2
E	Vandens tiekimas, nuotekų valymas, atliekų tvarkymas ir regeneravimas	6	5	4	4	4
F	Statyba	70	81	85	87	99
G	Didmeninė ir mažmeninė prekyba; variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas	204	208	201	198	208
H	Transportas ir saugojimas	84	86	89	83	93
I	Apgyvadinimo ir maitinimo paslaugų veikla	38	38	37	37	39
J	Informacija ir ryšiai	12	10	13	9	11
K	Finansinė ir draudimo veikla	6	6	5	6	6
L	Nekilnojamojo turto operacijos	29	24	27	27	27
M	Profesinė, mokslinė ir techninė veikla	59	60	58	60	62
N	Administracinė ir aptarnavimo veikla	22	23	24	25	33
O	Viešasis valdymas ir gynyba; privalomasis socialinis draudimas	0	0	0	0	0
P	Švietimas	2	2	2	3	3
Q	Žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas	30	29	28	27	27
R	Meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla	3	2	3	2	5
S	Kita aptarnavimo veikla	15	16	16	17	20
Iš viso pagal ekonomines veiklos rūšis:		725	741	743	738	800

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūros duomenys. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=3e18eaad-ae91-43b4-a898-b8e324a14f91#/> (žr. 1 priedą)

Nagrinėjant smulkaus ir vidutinio verslo padėtį Kėdainių rajono savivaldybėje per 2018-2022m. laikotarpį, stebimas SVV subjektų skaičius augimas 10,34 proc. (ST-5). Palyginus su bendru ūkio subjektų augimu tai yra ženkliai spartesnis augimas. Daugiausiai SVV subjektų 2022 metų pradžioje veikė didmeninės ir mažmeninės prekybos; variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto sektoriuje – 26 proc., nuo visų veikiančių ūkio subjektų. Analizuojamu laikotarpiu apdirbamosios gamybos SVV subjektų išaugo 39,13 proc., o kitos aptarnavimo veiklos sektoriuje veikiančių SVV subjektų išaugo 33,33 proc.

Per penkerių metų laikotarpį 2018-2022m. labiausiai sumažėjo žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriuje veikiančių SVV subjektų – 11,27 proc., žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo sektoriuje SVV subjektų sumažėjo – 10 proc., o informacijos ir ryšių sektoriuje veikiančių SVV subjektų sumažėjo 8,33 proc. (žr. 19 lentelę).

Smulkaus ir vidutinio verslo plėtra yra labai svarbi Lietuvos ekonomikoje, nes jo išsivystymo lygis rodo šalies ekonominę padėtį. Ši sritis aktuali smulkioms ir vidutinėms įmonėms, kuriančioms naujas darbo vietas, skatinant savarankišką užimtumą ir verslo plėtrą.

Nuolat tobulinama teisinė bazė, reglamentuojanti verslo subjektų veiklą, visuomenės informavimas apie smulkiojo ir vidutinio verslo pradmenis bei kita, laisvai prieinama informacija, paskatina vis daugiau gyventojų užsiimti smulkiuoju ir vidutiniu verslu arba dirbti pagal individualiosios veiklos pažymą ar verslo liudijimą (žr. 20 lentelę).

20 lentelė

Šalies ir Kėdainių rajono savivaldybės savarankiškai dirbančių asmenų skaičiaus dinamika

	2018m.	2019m.	2020m.	2021m.	2022m.
Verslo liudijimų skaičius Lietuvoje	168784	176716	185824	200219	224483
Verslo liudijimų skaičius Kėdainių rajone	1102	1125	948	913	955
Verslo liudijimų skaičius Kėdainių mieste	683	682	610	555	581
Individualios veiklos pažymų skaičius Lietuvoje	43129	40659	36661	34437	32093
Individualios veiklos pažymų skaičius Kėdainių rajone	656	1095	1275	1434	1456
Individualios veiklos pažymų skaičius Kėdainių mieste	1002	1045	1078	1195	1331

Šaltinis: Sudaryta pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos statistinius duomenis. Mokesčių mokėtojų registravimo statistika. 2018 m., 2019 m., 2020 m., 2021 m., 2022 m. Prieiga internetu: <https://www.vmi.lt/evmi/2022metai3> ir Valstybinės mokesčių inspekcijos 2023-11-21 pateiktus duomenis (žr. 1 priedą)

Valstybinės mokesčių inspekcijos duomenimis 2018 - 2022 metų laikotarpį stebimas šalies verslo liudijimų skaičiaus padidėjimas 33 proc., o Kėdainių rajono savivaldybėje sumažėjimas 13,34 proc. bei Kėdainių mieste sumažėjimas 14,93 proc. Tikėtina, jog tam didžiausią įtaką padarė teisinis reglamentavimas, dėl ko sumažėjo, veikiant pagal verslo liudijimą, galimų vykdyti ekonominės veiklos rūšių skaičius.

Per tą patį laikotarpį stebimas šalies išduotų individualios veiklos pažymų skaičiaus sumažėjimas 25,59 proc., o Kėdainių rajone priešingai nei šalyje – padidėjimas daugiau kaip 2 kartais arba 121,95 proc. Kėdainių mieste savarankiškai dirbančių asmenų pagal individualios veiklos pažymą nagrinėjamu laikotarpiu taip pat padaugėjo, tik ne taip ženkliai kaip rajone – 32,83 proc. Situacija rodo, jog galimai Kėdainių rajono gyventojai, pradėdami ar legalizuodami vykdomą veiklą, labiau orientuojasi į didesnių pajamų gavimą nei minimalus atlyginimas bei darbą su juridiniais asmenimis (ST-6) (žr. 20 lentelę).

Gyventojų apklausos duomenimis, 56,5 proc. gyventojų susidomėtų smulkaus verslo pradžia, jei būtų teikiamos konsultacijos dėl naujo verslo įkūrimo (SI-21). Labiausiai trūksta informacijos apie finansavimo galimybes (26,3 proc. atsakiusiųjų) (SI-22), reklamos ir marketingo konsultacijų (20,2 proc.) (SI-23), projektų rengimo ir valdymo žinių (19,3 proc.) (SI-24).

Jei verslo pradžia būtų skiriamas dalinis ES finansavimas 66,5 proc. apklaustųjų tai paskatintų pradėti smulkų verslą (SI-25). Socialinį verslą pradėtų 57,2 proc. apklaustųjų jei būtų jo kūrimui skiriamas dalinis ES finansavimas (SI-26).

Skirtingai nuo įprastų įmonių ar organizacijų, socialinio verslo organizacijų pagrindinis siekis yra ne pelno gavimas, o teigiami pokyčiai visuomenėje. Socialiniai verslai ne tik kuria naujas darbo vietas, generuoja pelną, tačiau sprendžia vietos gyventojų skurdo, nepakankamo išsilavinimo, galimybių stygiaus, nedarbo, užimtumo, visuomenės sveikatos ar kitas socialines problemas.

Socialinis verslas. VšĮ Inovacijų agentūra yra sudariusi organizacijų, Lietuvoje vykdančių socialinį verslą, duomenų bazę (<https://socialinisverslas.inovacijuagentura.lt/businesses>). Šioje duomenų bazėje 2023 m. rugsėjo mėn. duomenimis buvo užregistruoti 134 socialiniai verslai, tačiau Kėdainių miesto VVG teritorijoje (kaip ir visame Kėdainių rajone) nėra veikiančio nei vienos socialinio verslo (SI-27).

2.2. STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ IR GRĖSMIŲ (SSGG) ANALIZĖ

STIPRYBĖS		SILPNYBĖS	
1.	Plataus spektro socialinių paslaugų įstaigų skaičius (ST-1)	1.	Didelis skurdo rizikos lygis (SI-10, SI-11)
2.	Socialinių paslaugų ir užimtumo srityje veikiančios nevyriausybinės organizacijos (ST-2, ST-3)	2.	Socialinių paslaugų nepakankamumas, prieinamumo trūkumas (SI-1, SI-4, SI-5, SI-6, SI-7, SI-13, SI-15, SI-17, SI-19)
3.	Augantis ūkio subjektų, tiek SVV, tiek dirbančių savarankiškai, skaičius (ST-4, ST-5, ST-6)	3.	Sociokultūrinių ir užimtumo veiklų trūkumas (SI-2, SI-8, SI-12, SI-14, SI-18)
4.		4.	Darbo vietų trūkumas (SI-3)
5.		5.	Verslumo mokymų, informacijos ir konsultacijų trūkumas, pradedant ir plėtojant verslą (SI-9, SI-21, SI-23, SI-24)
6.		6.	Trūksta paskatų (finansinės paramos) verslo pradžiai (SI-22, SI-25, SI-26)
7.		7.	Nėra veikiančių socialinių verslų (SI-27)
GALIMYBĖS		GRĖSMĖS	
1.	Vykdoma socialinių paslaugų institucinės globos pertvarka, teikiamos bendruomeninės socialinės paslaugos sudarytų prielaidas labiau tenkinti gyventojų poreikius (RPP*)	1.	Demografinės senatvės koeficiento blogėjimas turės įtakos ateities demografiniam balansui (SPP**)
2.	Skurdą ir socialinę atskirtį, visuomenės nepasiruošimą socialiai pažeidžiamų asmenų integracijai galėtų sumažinti augantis valstybės dėmesys skurdo mažinimu (RPP*)	2.	Nepakankamas socialinių paslaugų prieinamumas skatins socialinės atskirties didėjimą ateityje (SPP**)
3.		3.	Alternatyvių globali institucijoje paslaugų poreikis (SPP**)
4.		4.	Darbo jėgos trūkumas ateityje gali turėti neigiamų pasekmių rajono ekonomikai (SPP**)

*- 2022–2030 m. Kauno regiono plėtros planas (2023 m. vasario 23 d. sprendimas Nr. 6KS-8), prieiga internetu: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/8869dc90b35311ed8df094f359a60216>

** - Kėdainių rajono strateginis plėtros iki 2030 metų planas (2019 m. spalio 25 d. sprendimas Nr. TS-217), prieiga internetu: <https://www.kedainiai.lt/data/wfiles/file6694.pdf>

3. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR JŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS RODIKLIAI, ĮSKAITANT IŠMATUOJAMAS REZULTATO SIEKTINAS REIKŠMES

1. TIKSLAS – SKATINTI VIETOS GYVENTOJŲ SOCIALINĘ IR EKONOMINĘ ĮTRAUKTĮ, GERINANT JŲ PADĖTĮ DARBO RINKOJE IR DIDINANT VERSLUMĄ

Nustatyto tikslo įgyvendinimas leis prisidėti prie silpnybės Nr. 1 „Didelis skurdo lygis“ sprendimo, veikiant dviem kryptimis: 1) didinant vietos gyventojų socialinę įtrauktį, dalyvaujant įvairiose veiklose užtikrinančiose jų socialinį saugumą; 2) skatinant ekonominę įtrauktį, suteikiant galimybes ir paskatas geresnei padėčiai darbo rinkoje bei kuriant ir/ar plėtojant verslo, įskaitant socialinį verslą, iniciatyvas.

TIKSLO 1 ALTERNATYVA – SKATINTI VIETOS GYVENTOJŲ SOCIALINĘ IR EKONOMINĘ ĮTRAUKTĮ GERINANT JŲ PADĖTĮ DARBO RINKOJE IR DIDINANT VERSLUMĄ	TIKSLO 2 ALTERNATYVA – DIDINTI VIETOS GYVENTOJŲ PAJAMAS
Ši alternatyva leidžia spręsti skurdo problemą ne tik orientuojantis į ekonominius problemos sprendimo aspektus, tačiau įtraukiant ir socialines veiklas, taip suteikiant problemos sprendimui kompleksiško.	Ši alternatyva prisidėtų prie problemos „Didelis skurdo lygis“ sprendimo, tačiau būtų nukreipta tik į ekonominės naudos skatinimą, eliminuojant socialinę įtrauktį, todėl yra atmestina.

	Rezultato rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė (2023 m.)	Siekiamą reikšmė (2029 m.)
1.	BIVP projektų veiklų dalyvių, kurie po dalyvavimo veiklose toliau dalyvauja socialinei integracijai skirtose veiklose ir (ar) darbo rinkoje, dalis (proc.)	0	40
2.	Paramą gavusiuose subjektuose sukurtos darbo vietos	0	3

1.1 UŽDAVINYS – MAŽINTI GYVENTOJŲ SOCIALINĘ ATSKIRTĮ PER BENDRUOMENIŲ INICIJUOJAMAS VEIKLAS

Šio uždavinio įgyvendinimas leis pasinaudojant SSGG analizėje nurodyta stiprybe Nr. 2 „Socialinių paslaugų ir užimtumo srityje veikiančios nevyriausybinės organizacijos“, išnaudojant jų įdirbį ir patirtį teikiant socialines paslaugas, kas leis spręsti socialinių paslaugų nepakankamumo ir prieinamumo trūkumo problemą (silpnybė Nr. 1) ir sociokultūrinių ir užimtumo veiklų trūkumo problemą (silpnybė Nr. 2).

	Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Siekiami reikšmė
1.	BIVP projektų veiklų dalyviai	0			101	101	112	40		354
2.	BIVP projektai, kuriuos įgyvendino NVO ir (arba) kurie įgyvendinti kartu su partneriu	0			4	4	3	1		12

1.1 UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA – MAŽINTI GYVENTOJŲ SOCIALINĘ ATSKIRTĮ PER BENDRUOMENIŲ INICIJUOJAMAS VEIKLAS	1.1 UŽDAVINIO 2 ALTERNATYVA - SKATINTI NEVYRIAUSYBINES ORGANIZACIJAS TEIKTI SOCIOKULTŪRINES PASLAUGAS
Pasirinkta ši alternatyva, nes apima platų galimų inicijuoti veiklų spektrą.	Ši alternatyva atmesta, kadangi susiaurina galimas vykdyti veiklas, apsiribojant tik dalies organizacijų socialinių paslaugų teikimu ir apriboja potencialių pareiškėjų spektrą.

1.2 UŽDAVINYS – ĮGYVENDINTI INICIATYVAS, SKIRTAS BENDRUOMENĖS VERSLUMUI DIDINTI, SOCIALINIO VERSLO KŪRIMUI IR PLĖTRAI
Nustatyto uždavinio įgyvendinimas leis pasinaudojant stiprybe Nr. 3 „Augantis ūkio subjektų skaičius“ sumažinti silpnybę Nr. 4 „Verslumo mokymų, informacijos ir konsultacijų trūkumas pradedant ir plėtojant verslą“ ir silpnybę Nr. 5 „Trūksta paskatų (finansinės paramos) verslo pradžiai“. Be to, steigiant ar plėtojant socialinius verslus bus sprendžiama silpnybė Nr. 3 „Darbo vietų trūkumas“.

	Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Siekiami reikšmė
1.	BIVP projektų veiklų dalyviai	0			6	26	1			33
2.	BIVP projektai, kuriuos įgyvendino NVO ir (arba) kurie įgyvendinti kartu su partneriu	0			1	1	1			3
3.	Socialinio verslo subjektai, per BIVP projektus gavę paramą socialinio verslo kūrimui ir plėtrai	0			1	1	1			3
4.	Paramą gavusios įmonės (iš jų: labai mažos, mažosios, vidutinės ir didelės)	0			1	1	1			3

5.	Paramą dotacijomis gavusios įmonės	0			1	1	1			3
----	------------------------------------	---	--	--	---	---	---	--	--	---

<p align="center">1.2 UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA - ĮGYVENDINTI INICIATYVAS, SKIRTAS BENDRUOMENĖS VERSLUMUI DIDINTI, SOCIALINIO VERSLO KŪRIMUI IR PLĖTRAI</p>	<p align="center">1.2 UŽDAVINIO 2 ALTERNATYVA – KELTI DARBO RINKOJE ESANČIŲ DARBUOTOJŲ KVALIFIKACIJĄ IR KOMPETENCIJAS</p>
<p>Šia alternatyva siekiama sudaryti sąlygas verslumo (įskaitant socialinį verslą) iniciatyvų įgyvendinimui, kas leis padidinti darbo vietų skaičių Kėdainių mieste.</p>	<p>Alternatyva nukreipta į esamų darbo rinkoje asmenų kvalifikacijos kėlimą, kompetencijų didinimą, siekiant padidinti jų produktyvumą ir darbo užmokestį, tačiau įgyvendinu šią alternatyvą nebus kuriamos naujos darbo vietos, kas neskatins spręsti darbo vietų trūkumo problemą, todėl alternatyva atmesta.</p>

4. GYVENAMOSIOS VIETOVĖS BENDRUOMENĖS DALYVAVIMO RENGIANČIAI STRATEGIJĄ EIGA

4.1. VIEŠIEJI PRISTATYMAI IR KONSULTACIJOS

Rengiant Kėdainių miesto VVG 2023-2029 m. vietos plėtros strategiją, vyko 2 visuotiniai VVG narių susirinkimai, 3 VVG valdybos narių susirinkimai, 6 vieši susitikimai/konsultacijos dėl Strategijos parengimo ir vietos gyventojų poreikio nustatymo, kuriuose dalyvavo 80 dalyvių, atstovaujančių 60 juridinių asmenų.

Platūs telkiantys veiksniai, tokie kaip visuomenės įtraukimas dalyvauti poreikių tyrime per viešus susitikimus/konsultacijas, vykdyti, norint identifikuoti aktualias problemas ir sužinoti bendruomenės nariams priimtinausius jų sprendimo būdus. Į visus Strategijos rengimo procesus siekta įtraukti kuo daugiau vietos gyventojų, nevyriausybinių organizacijų, verslo ir savivaldybės administracijos darbuotojų bei kitų įstaigų atstovų.

VVG teritorijos bendruomenė į strategijos rengimą buvo įtraukta šiais būdais (žr. 5 lentelę):

- Per nuolatinę informacijos dėl strategijos rengimo viešinią Kėdainių rajono savivaldybės ir VVG interneto svetainėse, kviečiant dalyvauti viešuose susitikimuose, konsultacijose, teikti projektines idėjas ar pasiūlymus;
- Per viešus kontaktinius ir nuotolinius vietos gyventojų susitikimus, konsultacijas, kurių metu buvo renkama informacija apie aktualiausias problemas ir lūkesčius;
- Per reprezentatyvią vietos gyventojų e-apklausa, kurios metu buvo tiriama VVG teritorijos gyventojų nuomonė ir poreikis, kuri vyko per platformą: www.manoapklausa.lt:

<https://www.manoapklausa.lt/apklausa/1467023533/?fbclid=IwAR3dErG3cSAL4ti37pfagwe64ZI13OfUAgaHAFa0TRY0a7wKNuOw32WOZVU> (anketos apibendrinti duomenys pridedami 4 priede).

Dalyvauti viešuose susirinkimuose visuomenė buvo kviečiama per Kėdainių miesto vietos veiklos grupės ir Kėdainių rajono savivaldybės interneto svetaines ir socialinio tinklo Facebook platformose.

Vietos žinaišklos priemonė: „Kėdainių žinios“ Balticum televizija:

<https://www.youtube.com/watch?v=oBnL6LqYZs0&t=158s> ir laikraštį Kėdainių mugė: <https://muge.eu/susirinkimas/> (viešinio informacija pateikta 6 priede).

Be aukščiau minėtų bendruomenių dalyvavimo būdų rengiant Kėdainių miesto 2023-2029 m. vietos plėtros strategiją, vykdytos individualios subjektų konsultacijos, neformalios diskusijos. Projektinės idėjos ir pasiūlymai buvo teikiami elektroniniu paštu: kedainiu.miestovvg@gmail.com bei išsakyti VVG darbuotojams telefonu.

4.2. KONSULTACIJŲ REZULTATAI

Strategijos rengimo metu, atliekant VVG teritorijos socialinės, ekonominės ir aplinkos situacijos analizę bei SSGG, buvo siekiama įtraukti kuo daugiau VVG teritorijos bendruomenės, todėl buvo nuolat konsultuojamasi su VVG teritorijos vietos gyventojais, juridiniais asmenimis, Kėdainių rajono savivaldybe, miesto seniūnija, LR Vidaus reikalų ministerija ir kitomis įstaigomis, kurios teikė informaciją, reikalingą vietovės situacijos ir gyventojų poreikių analizei atlikti.

Nustatant VPS tikslus, uždavinius, pasirenkant vietos plėtros strategijos veiklos sritis buvo atsižvelgta į visuomenės nuomonę, siūlymus ir problemas aptartas ir išdiskutuotas viešų (konsultacinių) susirinkimų metu, ir pateiktas projektines idėjas, kurių pagrindu suformuotas Vietos plėtros strategijos biudžetas.

VVG valdyba priėmė sprendimą dėl surinktų projektinių idėjų įvertinimo, Strategijos tikslo, uždavinių, veiksmų nustatymo ir preliminaraus biudžeto formavimo (pridedamas protokolas, 2 priedas).

Visų vykusių viešų konsultacinių susirinkimų rezultatas – parengta ir Kėdainių miesto VVG visuotinio susirinkimo narių patvirtinta Kėdainių miesto vietos veiklos grupės 2023-2029 m. vietos plėtros strategija (pridedamas protokolas, 7 priedas).

21 lentelė

Bendruomenės dalyvavimas strategijos rengimo procese

Data	Dalyviai	Turinys	Rezultatai
2023-02-27	Kėdainių miesto bendruomenė, NVO, BO, VšĮ ir kitų BĮ įstaigų/organizacijų atstovai, verslo sektoriaus atstovai, rajono savivaldybės administracijos darbuotojai, VVG nariai ir kt.	Vyko trys vieši susirinkimai - konsultacijos su visuomene Dėl 2023-2029 m. Strategijos rengimo ir įgyvendinimo galimybių. Kvietimai buvo iš anksto patalpinti Kėdainių rajono savivaldybės https://byt.lt/JGIoV ir Kėdainių miesto VVG interneto svetainėse. Renginyje viešintas: „Kėdainių žinios“ Balticum TV žinių metu: https://byt.lt/A4VCK	Dalyvavo 52 dalyviai (38 juridinių asmenų atstovai). Viešų susirinkimų metu, buvo skatinama diskusija bei kviečiama įvardinti pagrindines VVG teritorijos problemas ir siūlyti galimus sprendimo būdus. Dalyviai buvo kviečiami dalyvauti visuose 2023-2029 m. Kėdainių miesto vietos plėtros strategijos rengimo ir įgyvendinimo etapuose. Susisteminta informacija panaudota identifikuojant poreikius, formuojant Strategijos tikslą ir uždavinius bei VVG teritorijos SSGG analizę.
2023-03-16	Kėdainių miesto bendruomenė, NVO, BO, VšĮ ir kitų BĮ įstaigų/organizacijų atstovai, verslo sektoriaus atstovai, rajono savivaldybės administracijos darbuotojai, VVG nariai ir kt.	Dalyviams teiraujantis dėl papildomos konsultacijos, kuri galėtų vykti po darbo valandų, suorganizuota nuotolinė konsultacija Zoom platformoje dėl m. Strategijos rengimo ir idėjų pateikimo. Kvietimas dalyvauti nuotolinėje konsultacijoje viešintas Kėdainių miesto VVG interneto svetainėje: http://www.kedainiumiestovvg.lt	Dalyvavo 7 dalyviai (6 juridinių asmenų atstovai). Konsultacijos metu buvo pristatyti strategijos rengimo tikslai, planuojamos finansuoti veiklos, kurioms galėtų būti skiriamas Europos Sąjungos paramos lėšų finansavimas. Dalyviai buvo kviečiami diskutuoti dėl naujo ES 2021–2027 m. finansavimo laikotarpio galimybių, Strategijos rengimo bei idėjų teikimo ir dalyvavimo visose Strategijos rengimo ir įgyvendinimo etapuose.
2023-03-22	Kėdainių miesto bendruomenė, NVO, BO, VšĮ ir kitų BĮ įstaigų/organizacijų atstovai, verslo	vienas viešas susirinkimas – konsultacija dėl projektinių idėjų pildymo ir pateikimo. Kvietimas į viešus susirinkimus buvo skelbiamas Kėdainių rajono savivaldybės: https://byt.lt/Yt9HU	Dalyvavo 21 dalyvis (16 juridinių asmenų atstovai). Buvo konsultuotasi dėl galimų projektų idėjų, veiklų, tikslinių grupių ir galimo finansavimo. Taip pat buvo aptartas įvairių socialinių ir tikslinių grupių

	sektorius atstovai, rajono savivaldybės administracijos darbuotojai, VVG nariai ir kt.	ir Kėdainių miesto VVG interneto svetainėse: http://www.kedainiumiestovvg.lt , taip pat elektroniniu paštu: kedainiu.miestovvg@gmail.com , pagal Kėdainių rajono savivaldybėje registruotų NVO sąrašą.	poreikis siekiant įtraukti kuo daugiau vietos bendruomenės į Strategijos rengimo veiklas bei parengti suinteresuotų šalių lūkesčius atitinkančią vietos plėtros strategiją. Rezultatas – pateiktos 25 projektinės idėjos.
2023-03-23 iki 2023-04-24	VVG teritorijos gyventojai	Kėdainių rajono savivaldybės ir Kėdainių miesto VVG interneto svetainėse buvo patalpintas anketinės e-apklauskos tyrimo klausimynas: https://byt.lt/sOr0k VVG teritorijos gyventojai buvo kviečiami užpildyti anketą iki 2023 balandžio 24 d. Kvietimas dalyvauti poreikių tyrime viešintas Kėdainių miesto VVG interneto svetainėje: https://byt.lt/ofNNp , Kėdainių rajono savivaldybės interneto svetainėje: https://byt.lt/ZG7iM	Gautos 503 anketos. Susisteminta informacija panaudota identifikuojant poreikius, formuojant Strategijos tikslą ir uždavinius bei VVG teritorijos SSGG analizę.
2023-07-04	VVG valdybos nariai, Kėdainių r. savivaldybės administracijos atstovai	Vyko VVG valdybos narių susirinkimas dėl gautų projektinių idėjų įvertinimo, Strategijos rengimo eigos (tikslų, uždavinių, veiksmų) bei preliminaraus biudžeto suformavimo. Kvietimas valdybos nariams dėl dalyvavimo siūstas el.p. kedainiu.miestovvg@gmail.com	Dalyvavo 7 valdybos nariai iš 9. Susirinkimo metu priimti sprendimai dėl surinktų projektinių idėjų įvertinimo, Strategijos tikslų, uždavinių ir veiksmų nustatymo ir biudžeto suformavimo.
2023-08-30	Kėdainių miesto bendruomenė, NVO, BO, VšĮ ir kitų BĮ įstaigų/organizacijų atstovai, verslo sektoriaus atstovai, rajono savivaldybės administracijos darbuotojai, VVG nariai ir kt	Viešas susirinkimas – konsultacija dėl atliktos vietos gyventojų apklauskos ir parengto Kėdainių miesto VVG 2023-2029 m. strategijos projekto pristatymo. Kvietimas viešintas Kėdainių miesto VVG interneto svetainėje: http://www.kedainiumiestovvg.lt , Kėdainių miesto VVG Facebook paskyroje: https://byt.lt/0hNAT , laikraštyje Kėdainių mugė: https://muge.eu/susirinkimas/	Buvo diskutuojama dėl nustatytų gyventojų poreikių, dėl preliminaraus vietos plėtros strategijos biudžeto ir tariamasi dėl bendros VVG teritorijos situacijos, vertinamos ilgalaikės perspektyvos.
2023-09-06	Kauno regiono plėtros tarybos nariai	Strategijos projektas pristatytas Kauno regiono plėtros tarybai.	Gauta Kauno regiono plėtros tarybos sprendimu patvirtinta išvada, kad vietos plėtros

		Viešinta Kėdainių miesto VVG interneto svetainėje: http://www.kedainiumiestovvg.lt , Kėdainių žinios, Balticum TV žinių metu: https://byt.lt/RB9k5	strategijos projektas atitinka regiono plėtros plano tikslus (pridedamas 7 priedas).
2023-09-12	VVG valdybos nariai, Kėdainių r. savivaldybės administracijos atstovai	Vyko VVG valdybos narių susirinkimas dėl prisidėjimo prie strategijos nuosavomis lėšomis dydžio nustatymo. Kvietimas valdybos nariams dėl dalyvavimo siūstas el.p. kedainiu.miestovvg@gmail.com Viešinta Kėdainių miesto VVG interneto svetainėje: http://www.kedainiumiestovvg.lt	Priimtas sprendimas dėl prisidėjimo prie strategijos nuosavomis lėšomis dydžio.
2023-10-27	Kėdainių rajono savivaldybės tarybos nariai	Strategijos projektas pristatytas Kėdainių rajono savivaldybės tarybai.	Strategijos projektui pritarė Kėdainių rajono savivaldybės taryba (pridedamas 7 priedas).
2023-11-28	Kėdainių miesto VVG nariai	Vyko VVG visuotinis narių susirinkimas dėl parengtos Strategijos patvirtinimo. Viešinta Kėdainių miesto VVG interneto svetainėje: https://byt.lt/Bez6o	Dalyvavo 15 iš 18 valdybos narių. Visuotinis narių susirinkimas priėmė galutinius sprendimus dėl Strategijos tikslų, uždavinių, veiksmų bei finansinio plano dydžio nustatymo. Susirinkime dalyvauti visuomenė buvo kviečiama elektroniniu paštu (Protokolas su priedais, 7 priedas).

		Iš viso 2024-2029 m. uždaviniui:	0,00	0,00	0,00	271 592,45	271 592,45	161 637,74	109 952,70	0,00	814 775,35
1.1.1. Veiksmas – „Socialinių paslaugų teikimas bei jų prieinamumo didinimas pažeidžiamų grupių asmenims“	Viešieji ir privatūs juridiniai asmenys, atrinkti konkurso būdu	Europos socialinis fondas +	0,00	0,00	0,00	34 924,80	34 924,80	34 924,80	0,00	0,00	104 774,40
		Europos regioninės plėtros fondas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		LR valstybės biudžetas	0,00	0,00	0,00	6 163,20	6 163,20	6 163,20	0,00	0,00	18 489,60
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	10 595,02	10 595,02	10 595,02	0,00	0,00	31 785,06
		Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Iš viso 2024-2028m. veiksmui:	0,00	0,00	0,00	51 683,02	51 683,02	51 683,02	0,00	0,00	155 049,06
1.1.2. Veiksmas - "Socialinę atskirtį patiriančių asmenų užimtumo veiklų organizavimas, sociokultūrinių paslaugų teikimas bei įtrauktis į visavertį visuomenės gyvenimą"	Viešieji ir privatūs juridiniai asmenys, atrinkti konkurso būdu	Europos socialinis fondas +	0,00	0,00	0,00	148 603,80	148 603,80	74 301,90	74 300,54	0,00	445 810,04
		Europos regioninės plėtros fondas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		LR valstybės biudžetas	0,00	0,00	0,00	26 224,20	26 224,20	13 112,10	13 111,86	0,00	78 672,36
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	45 081,43	45 081,43	22 540,72	22 540,30	0,00	135 243,89
		Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Iš viso 2024-2029m. veiksmui:	0,00	0,00	0,00	219 909,43	219 909,43	109 954,72	109 952,70	0,00	659 726,29
1.2 UŽDAVINYS – ĮGYVENDINTI INICIATYVAS, SKIRTAS BENDRUOMENĖS VERSLUMUI DIDINTI, SOCIALINIO VERSLO KŪRIMUI IR PLĖTRAI											

	konkurso būdu	plėtos fondas									
		LR valstybės biudžetas	0,00	0,00	0,00	0,00	3 000,00	0,00	0,00	0,00	3 000,00
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	5 157,23	0,00	0,00	0,00	5 157,23
		Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Iš viso 2025-2027m. veiksmui:	0,00	0,00	0,00	0,00	25 157,23	0,00	0,00	0,00	25 157,23
1.2.3. Veiksmas – „Socialinio verslo iniciatyvų, sukuriant darbo vietas, vykdytas“	Viešieji ir privatūs juridiniai asmenys, atrinkti konkurso būdu	Europos socialinis fondas +	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Europos regioninės plėtos fondas	0,00	0,00	0,00	0,00	60 137,50	60 137,50	60 137,50	0,00	180 412,50
		LR valstybės biudžetas	0,00	0,00	0,00	0,00	10 612,50	10 612,50	10 612,50	0,00	31 837,50
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	18 243,71	18 243,71	18 243,71	0,00	54 731,13
		Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Iš viso 2025-2029m. veiksmui:	0,00	0,00	0,00	0,00	88 993,71	88 993,71	88 993,71	0,00	266 981,13

Lėšos strategijos įgyvendinimui	iš viso:	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
Europos socialinis fondas +	669 584,44	0,00	0,00	0,00	234 528,60	251 528,60	109 226,70	74 300,54	0,00
Europos regioninės plėtos fondas	180 412,50	0,00	0,00	0,00	0,00	60 137,50	60 137,50	60 137,50	0,00

LR valstybės biudžetas	149 999,46	0,00	0,00	0,00	41 387,40	54 999,90	29 887,80	23 724,36	0,00
Savivaldybės biudžeto lėšos	257 860,71	0,00	0,00	0,00	71 148,15	94 549,09	51 379,45	40 784,02	0,00
Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Iš viso:	1 257 857,11	0,00	0,00	0,00	347 064,15	461 215,09	250 631,45	198 946,42	0,00
Lėšos strategijos administravimui	iš viso:	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
Europos socialinis fondas +	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Europos regioninės plėtros fondas	169 999,39	0,00	0,00	0,00	46 905,72	62 333,22	33 872,84	26 887,61	0,00
LR valstybės biudžetas	29 999,89	0,00	0,00	0,00	8 277,48	10 999,98	5 977,56	4 744,87	0,00
Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Iš viso:	199 999,28	0,00	0,00	0,00	55 183,20	73 333,20	39 850,40	31 632,48	0,00

Iš viso vietos plėtros strategijai:	
Europos socialinis fondas +	669 584,44
Europos regioninės plėtros fondas	350 411,89
LR valstybės biudžetas	179 999,35
Savivaldybės biudžeto lėšos	257 860,71
Privačios lėšos	0,00
Iš viso:	1 457 856,39

6. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS VALDYMO, STEBĖSENOS IR VERTINIMO TVARKA

Kėdainių miesto VVG valdymo organų struktūrą sudaro: VVG narių visuotinis narių susirinkimas – aukščiausias valdymo organas, vienasmenis valdymo organas - VVG pirmininkas ir VVG valdyba - kolegialus valdymo organas. Kėdainių miesto vietos veiklos grupės 2023-2029m. vietos plėtros strategiją įgyvendins VVG valdymo organai (VVG pirmininkas ir 9 asmenų valdyba) ir administracijos darbuotojai.

VVG pirmininkas atsakingas už bendrą strategijos valdymo, įgyvendinimo ir stebėsenos procesą, bei VVG darbuotojų/įdarbintų asmenų (projekto vadovo, projekto koordinatoriaus ir finansininko) veiklos koordinavimą, kontrolę ir savalaikį VPS įgyvendinimo veiksmų organizavimą.

Projektų vadovas, atsakingas už VPS įgyvendinimo veiklų organizavimą bei priežiūrą (VVG administracinės veiklos dokumentų registrų rengimą, viešųjų pirkimų procedūrų organizavimą/vykdyimą, projektų pareiškėjų konsultavimą, mokymų organizavimą. PĮP vertinimo proceso organizavimą, paraiškų vertinimą, projektų lankymą.

Projektų koordinatorius, atsakingas už VPS įgyvendinimo veiklų vykdymą (projektų pareiškėjų konsultavimą, mokymų organizavimą, PĮP vertinimo dokumentų rengimą, kvietimų plano, pagal atskirus veiksmus parengimą, PĮP vertinimo ir atrankos dokumentų, pagal atskirus veiksmus komplektų parengimą, pareiškėjų konsultavimą, mokymų organizavimą, PĮP vertinimo vykdymą, projektų lankymą, duomenų VPS ataskaitoms rinkimą ir apdorojimą), VVG veiklos, strategijos įgyvendinimui aktualios informacijos bei dokumentacijos viešinimą VVG interneto svetainėje www.kedainiumiestovvg.lt ir socialiniame tinkle Facebook ir kt. žiniasklaidos priemonėse.

Finansininkas, atsakingas už visos VVG veiklos apskaitos vedimą ir finansinių operacijų atlikimą (finansinės veiklos dokumentų registrų vedimą ir VPS administravimo projekto finansinę apskaitą, mokėjimo prašymų ir finansinių ataskaitų teikimą ir kt.).

6.1. UŽ VEIKSMŲ, SKIRTŲ VIETOS PLĖTROS STRATEGIJAI ĮGYVENDINTI, ATRANKĄ, STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO KOORDINAVIMĄ IR STEBĖSENĄ ATSAKINGI MIESTO VVG ORGANAI

Kėdainių miesto VVG yra atsakinga už sklandų ir kokybišką strategijos įgyvendinimą, ir už tai, jog nuolat būtų renkama ir susisteminta informacija apie planuotas ir pasiektas rezultato bei produkto rodiklių reikšmes ir atrinktus finansuoti ir (ar) baigtus įgyvendinti projektus. VVG visuotinis narių susirinkimas vykdo VPS ir jos pakeitimo (-ų) tvirtinimą, VPS ataskaitų tvirtinimą ir kt. VVG pirmininkas atsakingas už strategijos įgyvendinimo priežiūros priemonių plano vykdymą ir strategijoje numatytų įgyvendinimo rodiklių pasiekimą ir užtikrina, kad VPS įgyvendinimo veiklų stebėseną būtų vykdoma, pagal šioje strategijos dalyje įvardintą tvarką. VVG valdyba vykdo VPS pakeitimo (-ų) inicijavimą, vietos plėtros projektų atrankos kriterijų ir atrankos procedūrų dokumentų komplekto tvirtinimą, atrinktų projektų sąrašų ir jų pakeitimų tvirtinimą, jeigu visuotinis narių susirinkimas yra suteikęs šią teisę ir t.t., užtikrinant skaidrų, lygių galimybių nepažeidžiantį, efektyvų ir veiksmingą Strategijos įgyvendinimą, koordinavimą, stebėseną ir ES lėšų panaudojimą, visų rizikų, susijusių su VPS įgyvendinimu, valdymą.

Visos VVG valdymo organų atsakomybės sritys įgyvendinant Strategiją nustatytos VVG įstatuose, Vietos plėtros strategijų atrankos ir įgyvendinimo taisyklių ir Strategijų įgyvendinimo taisyklių bei kitų teisės aktų nuostatuose.

VVG organų ir darbuotojo (-ų) atsakomybių sritys pateikiamos žemiau esančioje lentelėje.

VVG darbuotojų ir valdymo organų atsakomybės sritys

VVG valdymo organas	Kėdainių miesto VVG visuotinis narių susirinkimas
Atsakomybės sritis	<ol style="list-style-type: none"> 1) VPS ir jos pakeitimo (-ų) tvirtinimas. 2) Metinės (-ių) ir galutinės VPS įgyvendinimo stebėsenos ataskaitos (-ų) tvirtinimas. 3) Kėdainių miesto VVG pirmininko rinkimas ir atšaukimas. 4) Kėdainių miesto VVG valdybos narių rinkimas ir atšaukimas.
VVG valdymo organas	Kėdainių miesto VVG valdyba
Atsakomybės sritis	<ol style="list-style-type: none"> 1) VPS pakeitimo (-ų) inicijavimas, jeigu VVG valdybai visuotinis narių susirinkimas yra suteikęs šią teisę; 2) Vietos plėtros projektų atrankos kriterijų ir atrankos procedūrų komplekto tvirtinimas; 3) Atrinktų projektų sąrašų tvirtinimas; 4) VVG valdybos pirmininko išrinkimas ir atšaukimas.
VVG valdymo organas	Kėdainių miesto VVG pirmininkas
Atsakomybės sritis	<ol style="list-style-type: none"> 1) VPS administravimo koordinavimas. 2) VPS ir jos pakeitimų teikimas visuotiniam narių susirinkimui. 3) VPS įgyvendinimo ataskaitų pateikimas kontroliuojančiai institucijai. 4) Darbuotojų priėmimas į darbą, sutarčių su jais sudarymas. 5) Vietos plėtros projektų atrankos kriterijų ir atrankos procedūrų tvirtinimas. 6) Kvietimų teikti vietos plėtros projektus dokumentų tvirtinimas. 7) Pateiktų vietos plėtros projektų vertinimo ir siūlomų finansuoti bei rezervo projektų sąrašų tvirtinimas. 8) Vietos plėtros projektų atrankos posėdžių organizavimas. 9) VPS numatytų stebėsenos rodiklių reikšmių pasiekimo tvirtinimas. 10) Vietos plėtros projektų įgyvendinimo stebėsenos užtikrinimas.
VVG darbuotojai	Kėdainių miesto VVG įdarbintas asmuo (-ys)
Atsakomybės sritis	<ol style="list-style-type: none"> 1) VPS įgyvendinimo administravimas. 2) Vietos plėtros projektų atrankos kriterijų ir atrankos procedūrų aprašų parengimas. 3) Kvietimų, teikti vietos plėtros projektus, dokumentų parengimas ir jų ataskaitų rengimas; 4) Pateiktų vietos plėtros projektų vertinimas. 5) Siūlomų finansuoti, rezervo vietos plėtros projektų sąrašų sudarymas. 6) VPS įgyvendinimo metinių ir galutinės ataskaitų rengimas. 7) Pasiektų VPS stebėsenos rodiklių reikšmių apskaičiavimas ir registravimas. 8) Vietos plėtros projektų įgyvendinimo stebėsenos vykdymas. 9) VPS administravimo, vykdymo ir stebėsenos veiklų viešinimas VVG interneto svetainėje ir socialiniame tinkle Facebook.

6.2. VPS ĮGYVENDINIMO PROCEDŪRA, VYKDANT VIETOS PLĖTROS PROJEKTŲ VYKDYTOJŲ ATRANKĄ

Reikalavimai projektų vykdytojams ir projektams. Atrenkant projektų vykdytojus atviro konkurso būdu, VVG užtikrins skaidrios konkurencijos sąlygas ir nebus teikiama privilegijų ar diskriminacijos atskiriems ūkio subjektams bei jų grupėms, dėl kurių galėtų atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams, todėl strategijos projektų pareiškėjais galės būti visi, VVG teritorijoje registruoti ir veiklą vykdančios juridiniai asmenys, išskyrus VVG. Vykdančieji ir projektų atranka, nebus skiriami papildomi pirmumo balai už VVG strategijos rengimo metu pateiktas projektines idėjas ir pan.

Nustatant reikalavimus pareiškėjams dėmesys bus skiriamas horizontaliųjų principų (partnerystės ir atvirumo, lyčių lygybės, nediskriminavimo ir jaunimo dalyvavimo) įgyvendinimui. Projektai, kuriuose numatyti tokie apribojimai, kurie turėtų neigiamą poveikį lyčių lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos principų įgyvendinimui arba numatyti tokie projekto veiksmai, kurie turėtų neigiamą poveikį darnaus vystymosi principo įgyvendinimui, negalės būti siūlomų finansuoti projektų sąrašė.

Visi atrankos metu patvirtinti ir į siūlomus finansuoti sąrašus įtraukti vietos plėtros projektai turi atitikti bendruosius ir kitus projektų reikalavimus, nustatytus Projektų administravimo ir finansavimo taisyklėse.

Siūlomų finansuoti, rezervo ir siūlomus įgyvendinti projektų sąrašus, Kėdainių miesto VVG teikia LR Vidaus reikalų ministerijai Taisyklėse numatyta tvarka ir terminais. Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijai patvirtinus vietos plėtros projektų sąrašus, pastarieji bus skelbiami Kėdainių miesto VVG interneto svetainėje: <http://www.kedainiumiestovvg.lt/>.

Vietos plėtros projektų atranka, prasidedanti nuo kvietimų paskelbimo, vietos plėtros projektinių pasiūlymų vertinimo ir vietos plėtros projektų sąrašų sudarymo, vyks pagal terminus, nurodytus Vietos plėtros strategijų atrankos ir įgyvendinimo taisyklių nuostatose.

VVG įgyvendindama VPS tikslus, uždavinius, veiksmus, atrenkant vietos projektų pareiškėjus bei projektų atrankos procedūras laikysis šių horizontaliųjų principų:

✓ **Partnerystės ir atvirumo principo.** Įgyvendinant strategiją bus skatinama partnerystė tarp kelių NVO ir kitų organizacijų vietos lygmeniu, taip pat su NVO iš kitų miestų vietos veiklos grupių teritorijų, numatant kvietimų dokumentuose papildomus balus. Vykdančieji projektų veiklas, skirtingų organizacijų partneriai ne tik pasidalins gerąja patirtimi, bet ir padidins strategijos įgyvendinimo efektyvumą, užtikrindami ženkliai atviresnę strategijos įgyvendinimo procesą.

✓ **Lyčių lygybės principo.** Sudarant/keičiant VVG valdybą kolegialaus valdymo organo nariai yra ir moterys ir vyrai, ir nė vienos iš lyčių atstovų nėra daugiau kaip 60 procentų. Teikti projektus ir dalyvauti projektinėse veiklose bus sudaryta galimybė abiejų lyčių atstovams.

✓ **Jaunimo dalyvavimo principo.** Jaunimo dalyvavimas bus skatinamas įvairiose projektinėse veiklose atsižvelgiant į jaunimui aktualius poreikius. VVG valdybos projektų vertinimo procese bent vienas kolegialaus valdymo organo narys yra jaunesnis negu 29 metų (įskaitytinai) ir (arba) yra deleguotas jaunimo ar su jaunimu dirbančios organizacijos, arba deleguotas savivaldybės jaunimo organizacijų tarybos, arba savivaldybės jaunimo reikalų tarybos, veikiančios teritorijoje.

✓ **Nediskriminavimo principo.** Vykdančieji projektų atranką visiems pareiškėjams sudaryti vienodai palankias sąlygas gauti informaciją dėl vertinimo kriterijų taikymo bei tikslinės grupės dalyvių atitikties taikomiems reikalavimams. Nei pareiškėjams, nei veiklų dalyviams nebus taikoma diskriminacija dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos ar kitų bruožų ir bus atsižvelgta į jaunimo situaciją bei poreikius. VPS įgyvendinimo metu bus siekiama tolerancijos visoms tikslinėms grupėms, siekiant užkirsti kelią bet kokios socialinės atskirties apraiškoms.

✓ **Skaidrumo.** Asmenys, dalyvaujantys rengiant ir priimant miesto VVG sprendimus dėl kvietimo

dokumentų ar jų pakeitimų tvirtinimo, vietos plėtros projektų sąrašų, rezervinių vietos plėtros projektų sąrašų ar jų pakeitimų tvirtinimo ir (ar) vietos plėtros strategijos keitimo, (t. y. miesto VVG administracijos darbuotojai ir sprendimus priimančių miesto VVG organų nariai) turi savo veikloje užtikrinti viešųjų interesų viršenybę ir deklaruoti privačius interesus, kaip nustatyta Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatyme. Nuolatos viešinant strategijos įgyvendino veiklas interneto svetainėje <http://www.kedainiumiestovvg.lt/> bus užtikrintas ženkliai didesnis VVG veiklos skaidrumas.

Strategijos veiksmų įgyvendinime galės dalyvauti įvairios socialinės grupės asmenų, nes jų dalyvavimui bus sudarytos vienodos galimybės, t.y. užkirstas kelias bet kokiai diskriminacijai dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos ar kitų bruožų.

Vietos projektų vertinimo procedūra. Projektinius pasiūlymus vertina Kėdainių miesto VVG paskirtas (-i) atstovas (-ai)/darbuotojas (-ai) ir vienas ar keli išorės ekspertai (-as), vietos plėtros projektų vertintojai, turintys projektų vertinimo patirties. Miesto VVG visuotinio susirinkimo ar kolegialaus valdymo organo nariai, dalyvaujantys priimant su vietos plėtros projektų atranka susijusius sprendimus, negali būti skiriami vietos plėtros projektinių pasiūlymų vertintojais. Prieš atlikdamas vertinimą, vietos plėtros projekto vertintojas turi raštu patvirtinti konfidencialumo ir nešališkumo deklaracijas, kuriomis įsipareigoja būti nešališkas ir laikytis konfidencialumo. Miesto VVG užtikrina, kad paskirto asmens dalyvavimas vertinant vietos plėtros projekcinį pasiūlymą nesukels interesų konflikto.

Nuosavas įnašas. Įgyvendinant Kėdainių miesto VPS kiekvienam veiksmui bus skiriamos Europos Sąjungos struktūrinių fondų (toliau – ES) bei privačios pareiškėjų ir (arba) partnerių lėšos. ES lėšos sudarys ne daugiau kaip 79,5 proc. projekto lėšų poreikio, o likusias lėšas ne mažiau kaip 20,5 proc. sudarys nuosavas pareiškėjų ir Kėdainių rajono savivaldybės indėlis. Kėdainių rajono savivaldybės indėlis prie strategijos lėšų sudarys 20,5 proc. (7 priedas), Teikdami projektines paraiškas pareiškėjai užtikrina, kad prie projekto įgyvendinimo prisidės ne mažesniu kaip 20,5 proc. indėliu prie visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų. Projektinių paraiškų pareiškėjas ar (ir) jo partneris savo iniciatyva ir savo, ir (arba) kitų šaltinių, lėšomis gali prisidėti prie vietos plėtros projekto įgyvendinimo didesne tinkamų finansuoti projekto išlaidų dalimi. Kiti nuosavo įnašo užskaitymo būdai turi atitikti reikalavimus, nustatytus aktualiose „Projektų administravimo ir finansavimo taisyklėse“.

6.3. VPS STEBĖSENOS TVARKA IR ĮGYVENDINIMO ETAPAI

Už VVG vietos plėtros strategijos stebėseną atsakinga Kėdainių miesto vietos veiklos grupė. VVG pirmininkas užtikrins, kad nuolat už visus kalendorinius metus būtų renkama ir susisteminta informacija apie planuotas ir pasiektas rezultato bei produkto rodiklių reikšmes ir atrinktus finansuoti ir (ar) baigtus įgyvendinti projektus. Koordinavimo ir stebėsenos veiksmų tikslas – užtikrinti strategijos įgyvendinimo efektyvumą ir teigiamą jos poveikį VVG teritorijos plėtrai. VVG valdyba atsakinga už savalaikį visų rizikų, susijusių su VPS įgyvendinimu, suvaldymą.

Vykdydama stebėseną VVG vadovausis Vietos plėtros strategijų atrankos ir įgyvendinimo taisyklėse nustatytais reikalavimais bei Strategijų įgyvendinimo taisyklėmis ir kitais teisės aktais. Pagrindiniai stebėsenos veiksmų įgyvendinimo etapai nurodyti 22 lentelėje.

Rengiant metines ir galutinę ataskaitą už praėjusius kalendorinius metus VVG administracijos darbuotojas fiksuos įgyvendinimo pažangą ir problemas, nuolat kaups, apdoros ir susistemins informaciją apie atrinktus finansuoti ir įgyvendintus vietos plėtros projektus, planuotas ir pasiektas rezultato ir produkto rodiklių reikšmes. VVG įdarbintas asmuo (-enys) lankysis projektų veiklų įgyvendinimo vietose, ne rečiau kaip 1 kartą per projektų įgyvendinimo laikotarpį.

Metinių ir galutinės ataskaitos rezultatų ir rodiklių viešinimas vyks ne rečiau kaip kartą metuose, skelbiant informaciją Kėdainių miesto VVG interneto svetainėje: <http://www.kedainiumiestovvg.lt/>, VVG socialiniam tinklė Facebook: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100093406997612> bei Kėdainių

rajono savivaldybės interneto svetainėje: <https://www.kedainiai.lt/> sudarant galimybę vietos gyventojams ir visai VVG teritorijos bendruomenei teikti pastebėjimus/siūlymus.

23 lentelė

Stebėsenos veiksmų įgyvendinimo etapai

Eil. Nr.	Stebėsenos veiksmų etapai	Pateikimo terminai	Rengėjas/Teikėjas	Gavėjas
1.	Komunikacija su vietos plėtros projektų pareiškėjais, projektų vertintojais, konsultacijos su LR Vidaus reikalų ministerija, Centrine projektų valdymo agentūra ir kt.	Visu strategijos rengimo, įgyvendinimo ir atsiskaitymo už rezultatus laikotarpiu, 2023-2029 m.	VVG pirmininkas ir (arba) VVG paskirtas asmuo, atsakingas už vietos plėtros strategijos įgyvendinimą ir stebėseną	Vietos plėtros projektų pareiškėjai/ LR Vidaus reikalų ministerija/ CPVA
2.	Metinės/galutinės ataskaitos parengimas	Taisyklėse numatyta tvarka ir terminais. VVG teritorijos gyventojams ataskaita pristatoma ne rečiau kaip 1 kartą per metus, ne vėliau kaip iki kovo 31 d.	Rengėjas - VVG įdarbintas/paskirtas asmuo, atsakingas už vietos plėtros strategijos įgyvendinimą ir stebėseną.	VVG pirmininkas
3.	Metinės/galutinės ataskaitos tvirtinimas	Taisyklėse numatyta tvarka ir terminais, ne vėliau kaip iki kovo 31 d.	Tvirtina VVG visuotinis narių susirinkimas/kolegialaus valdymo organas (jei visuotinis susirinkimas suteikė tam teisę)	LR Vidaus reikalų ministerija/ CPVA
4.	Metinės/galutinės ataskaitos pateikimas ministerijai	Taisyklėse numatyta tvarka ir terminais, ne vėliau kaip iki balandžio 1 d./ne vėliau kaip per 3 mėn. nuo vietos plėtros strategijos įgyvendinimo pabaigos.	VVG pirmininkas ir (arba) VVG paskirtas asmuo, atsakingas už vietos plėtros strategijos įgyvendinimą ir stebėseną	LR Vidaus reikalų ministerija/ CPVA
5.	VPS įgyvendinimo veiklų ir dokumentų viešinimas VVG interneto svetainėje/VVG, Facebook socialiniam tinklė ir kt.	Visu strategijos rengimo, įgyvendinimo ir atsiskaitymo už rezultatus laikotarpiu, 2023-2029 m.	VVG įdarbintas/ paskirtas asmuo atsakingas už vietos plėtros strategijos įgyvendinimą ir stebėseną	Plati visuomenė ir kiti suinteresuoti asmenys (VVG nariai, vietos plėtros projektų pareiškėjai, LR Vidaus reikalų ministerija, CPVA ir tt).

6.4. VPS PAKEITIMŲ INICIJAVIMO TVARKA

Esant poreikiui Kėdainių miesto VVG ir LR Vidaus reikalų ministerija gali inicijuoti atrinktos finansuoti vietos plėtros strategijos keitimą (-us). Vietos plėtros strategijos inicijavimo procedūrą ir pakeitimus inicijuoja VVG valdyba, tvirtina visuotinis VVG narių susirinkimas arba kolegialus valdymo organas, jeigu šiems veiksams visuotinis narių susirinkimas yra suteikęs teisę. VVG inicijuoja strategijos pakeitimus esant šioms sąlygoms:

- ✓ būtina keisti dėl teisės aktų, reglamentuojančių vietos plėtros strategijų įgyvendinimą, pasikeitimų;
- ✓ būtina keisti lėšų paskirstymą tarp vietos plėtros strategijos uždavinių ir (arba) veiksmų;
- ✓ būtina keisti didžiausią galimą paramos sumą vienam vietos plėtros strategijos veiksmui įgyvendinti pagal skirtingus vietos plėtros strategijos uždavinius;
- ✓ būtina peržiūrėti veiksmų, numatytų vietos plėtros strategijoje, sąrašą, siekiant įgyvendinti vietos plėtros strategijoje numatytus rodiklius.

VVG, inicijuodama strategijos keitimą, privalo raštu pateikti LR vidaus reikalų ministerijai prašymą dėl strategijos pakeitimo inicijavimo, vykusio VVG valdymo organo (valdybos) narių protokolo kopiją ir papildomus dokumentus, kuriais grindžiamas prašymas. Gavus prašymą ministerija jį įvertina ir priėmus sprendimą raštu informuoja VVG dėl tolesnių procedūrų bei veiksmų įgyvendinimo.

Atliekant Strategijos keitimo ir tvirtinimo procedūras privaloma užtikrinti Vietos plėtros strategijų atrankos ir įgyvendinimo taisyklėse nustatytus reikalavimus.

7. PRIEDAI

Eil. Nr.	Priedo pavadinimas
1.	Statistinių duomenų informaciniai raštai
2.	VVG visuotinio ir valdybos narių susirinkimų protokolai su priedais
3.	Lėšų poreikio pagrindimas veiksams įgyvendinti
4.	Kėdainių miesto VVG gyventojų poreikių tyrimas
5.	Viešų susitikimų protokolai
6.	Viešinimo informacija
7.	Kauno regiono plėtros tarybos sprendimas; Kėdainių rajono savivaldybės tarybos sprendimas; VVG visuotinio narių susirinkimo protokolas su priedais.